

Jaarverslag Coöperatie Agrico U.A. 2019/2020

**Groei door
digitale
transformatie.**

Inhoudsopgave

Thema	3
Voorwoord	4
Kengetallen	6
Groepsstructuur*	7
Profiel*	8
Verslag van de raad van commissarissen	10
Verslag van de directie*	15
Inleiding	15
Research	19
Pootaardappelen	23
Tafelaardappelen	27
Dochteronderneming Leo de Kock	30
Buitenlandse dochterondernemingen	32
Interne organisatie	34
CSR	38
Besturing en beheersing	42
Coöperatie en governance	42
Personalia	46
Risicoprofiel*	48
Jaarrekening Coöperatie Agrico U.A.	52
Overige gegevens	77
Belangrijke statutaire bepalingen	77
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78

Het bestuursverslag als bedoeld in Titel 9 Boek 2 BW betreffen de met * aangegeven onderdelen.

Interview

Verslag van de raad van commissarissen

Pag. 10

Interview

Verslag van de directie

Pag. 15

Interview

Interne organisatie

Pag. 34

Groei door digitale transformatie

Het afgelopen boekjaar, maar zeker ook het lopende boekjaar staat voor Agrico in het teken van digitale transformatie. Voor het bereiken van de groeidoelstellingen uit het strategisch plan Agrico 2030 zijn het moderniseren van de ICT, het professionaliseren van processen en datagedreven werken essentiële voorwaarden. Een deel van de digitale transformatie is ondergebracht in een project genaamd Lotus. Hieronder valt onder andere de bouw van een nieuw informatiemanagementsysteem (ERP). Dit ERP-systeem zorgt voor een hogere productiviteit binnen de organisatie, doordat veel processen binnen dit informatie- en managementsysteem geautomatiseerd kunnen worden. Maar de digitale transformatie binnen Agrico gaat veel verder.

Zo is er een nieuwe website gebouwd, worden de portalen ingrijpend vernieuwd, wordt het communiceren via sociale media fors uitgebreid en komen er nieuwe vormen van digitaal vergaderen en online ontmoetingen (mede ingegeven door de impact van het coronavirus). En vergeet ook de menselijke kant van het verhaal niet.

Want met een goed systeem ben je er nog niet; pas als de medewerkers, leden, afnemers en overige belanghebbenden er goed mee kunnen werken kan het gewenste resultaat bereikt worden: goede groei voor Agrico en al haar partners!

Dit thema loopt als een rode draad door het jaarverslag van Agrico, dat in de vorm van diverse interviews met betrokkenen ook een nieuw jasje heeft gekregen. Veel leesplezier!

Veerkracht

Wat een extreem en emotioneel boekjaar hebben we achter de rug. Een jaar met groot verdriet op persoonlijk vlak. Het plotselinge overlijden van eerst Jacob Mijnheer in augustus 2019 en vervolgens Peter Dijk in december 2019 laat diepe sporen na. Daarna werd ik zelf ziek, zo ernstig dat ik alleen maar kan zeggen erg dankbaar te zijn dat ik hier weer mag zitten. Vervolgens werd Nederland in maart getroffen door corona. De daaruit voortvloeiende lockdown trof het hele bedrijfsleven, ook Agrico. Je kunt dus wel zeggen dat onze organisatie dit jaar de nodige klappen heeft gehad.

Complimenten

Hoe de business ondanks alles is doorgegaan, is best bijzonder. Het persoonlijke verdriet, het wegvallen van sleutelfiguren in de organisatie, corona waardoor opeens iedereen moest thuiswerken terwijl het in de aardappelaafzet alarmfase 1 was. Ik maakte me vanuit eigen huis ernstig zorgen over hoe dit zou aflopen. Kijk ik naar hoe we eruit zijn gekomen, dan kan ik niet anders dan heel tevreden zijn. Ik wil vanaf deze plek dan ook alle medewerkers van onze organisatie en onze dochterondernemingen de complimenten geven voor hun inzet en motivatie om het boekjaar tot een goed einde te brengen. Er is door de hele organisatie enorme veerkracht getoond. Daarnaast wil ik ook graag mijn grote dank uitspreken aan managers Mark Kranenburg en Wieger van der Werff die tijdens mijn ziekte als interim bestuurders hebben gefungeerd.

Veertien jaar nette prijs

De aardappeloogst van 2019 was erg goed. De opbrengsten lagen maar liefst 20 procent hoger dan in 2018. Na de droge zomer volgde vanaf eind september een erg natte herfst, wat zorgde voor kwaliteitsverschillen in de oogst. Desalniettemin lukte het om, ondanks de extreme situatie, alle aardappelen afgeleverd te krijgen en in alle teelten een nette prijs uit te betalen. Agrico betaalde voor oogst 2019 een gemiddelde kilopootgoedprijs van net boven de € 30.

Een jaar eerder lag de kiloprijs een stuk hoger, maar omdat er meer aardappelen van het land kwamen, komt de financiële hectareopbrengst alsnog dicht in de buurt van die van 2018. In de pootgoedteelt hebben we sinds 2006 niet meer onder de € 30 uitbetaald. Daar zijn we trots op!

Strategie 2030

Goede groei en kwaliteit op alle fronten zijn de twee kernitems van onze toekomstkoers, vastgelegd in strategie 2030. Ondanks het hectische jaar hebben we ook hier vooruitgang geboekt. De arealen in alle teelten zijn uitgebreid, we hebben meer kennis op gebied van Market Intelligence binnengehaald, we hebben aan een hele nieuwe website gebouwd om het merk Agrico te versterken en ook met de ontwikkeling van ons nieuwe ERP-systeem hebben we flink vooruitgang geboekt.

Andere zaken

Het is verheugend te constateren dat onze binnen- en buitenlandse dochterondernemingen ook een goed jaar achter de rug hebben. Agrico Research introduceerde vier nieuwe rassen en Leo de Kock had, mede dankzij de hamsterwoede in coronatijd, een goed jaar.

Ook de buitenlandse dochterondernemingen laten over de hele linie groei zien, met name Desmazières in Frankrijk, Agrico Polska in Polen en AR Tarim in Turkije. Het laatstgenoemde land was ook het thema van onze zeer geslaagde rassenshow in november 2019. Ondertussen gaan ook onze activiteiten in Kenia door, waar we de aardappelteelt naar een hoger plan proberen te tillen. Dit is een kwestie van lange adem en gaat met vallen en opstaan. Maar dat we ook hier vooruitgaan, is zeker.

Tot slot hebben we in India samen met een lokale partner een joint-venture opgericht waar we miniknollen van onze rassen gaan produceren. De eerste Agrico-rassen zijn al op de markt in India.

Jan van Hoogen, algemeen directeur

Afscheid

Op 31 juli hebben we als medewerkers van Agrico manager operations Henk van der Woude uitgezwaaid, toch een icoon van de organisatie. De bijeenkomst in de buitenlucht was bijzonder, omdat we na corona voor het eerst weer een bescheiden bijeenkomst konden en mochten organiseren. Henk kwam op 1 april 1989 van de NAK naar Agrico en zorgde voor nieuwe impulsen inzake de kwaliteit van het uitgangsmateriaal.

Hij kende iedere teler en diens plussen en minnen en was met zijn luisterend oor een meester in het oplossen van problemen of dreigende conflicten. Gelukkig zien we dat zijn opvolger Mark Zuidhof zijn draai binnen het bedrijf al helemaal heeft gevonden.

Oogst 2020

Hoe de aardappeloogst van 2020 uit de grond komt, is op moment van schrijven nog niet bekend. Wel is duidelijk dat qua opbrengst sprake is van een gemiddeld jaar. Positief is dat er weinig schurft en bacterieziekte is, het percentage verlaging en afkeuring op basis van virus is opnieuw hoger dan gemiddeld. Qua afzet wordt het een uitdagend jaar.

De fritesindustrie draait op 80 procent van de normale capaciteit en in veel landen heeft de economie als gevolg van corona klappen gehad. Ondertussen blijft de dreiging van een nieuwe lockdown voortdurend boven de markt hangen. Zowel in de afzet als de teelt wordt steeds meer vakmanschap gevraagd. Ik zie dat als een mooie uitdaging en ga die graag aan, samen met onze telers.

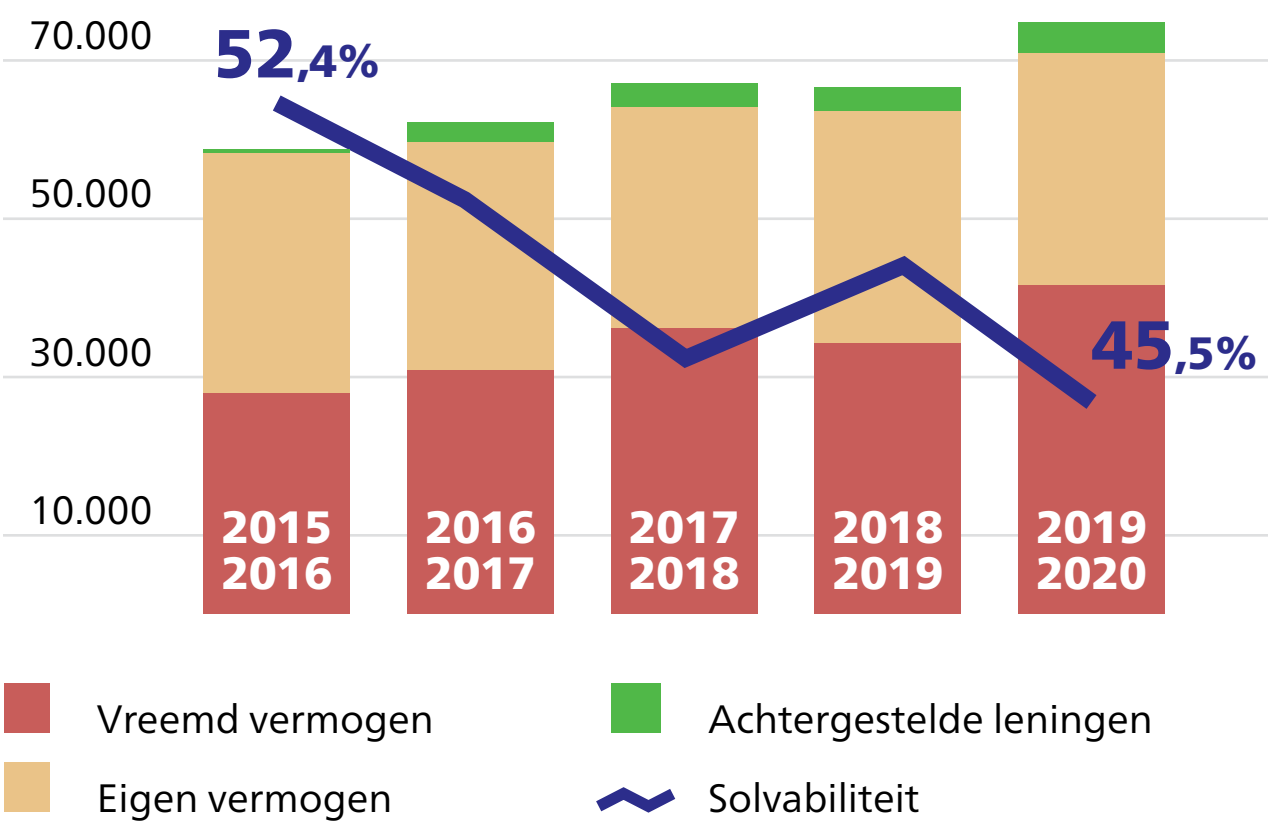
Jan van Hoogen, algemeen directeur

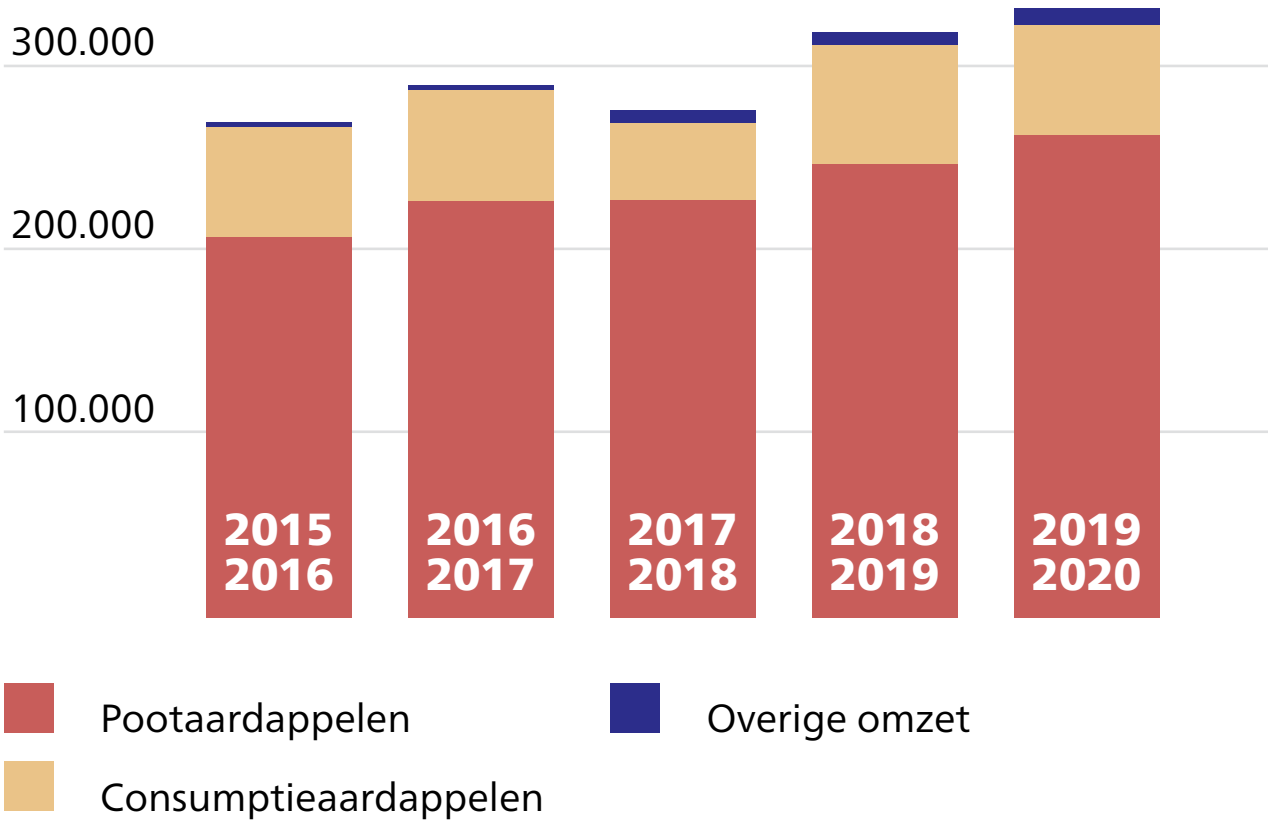
Kengetallen

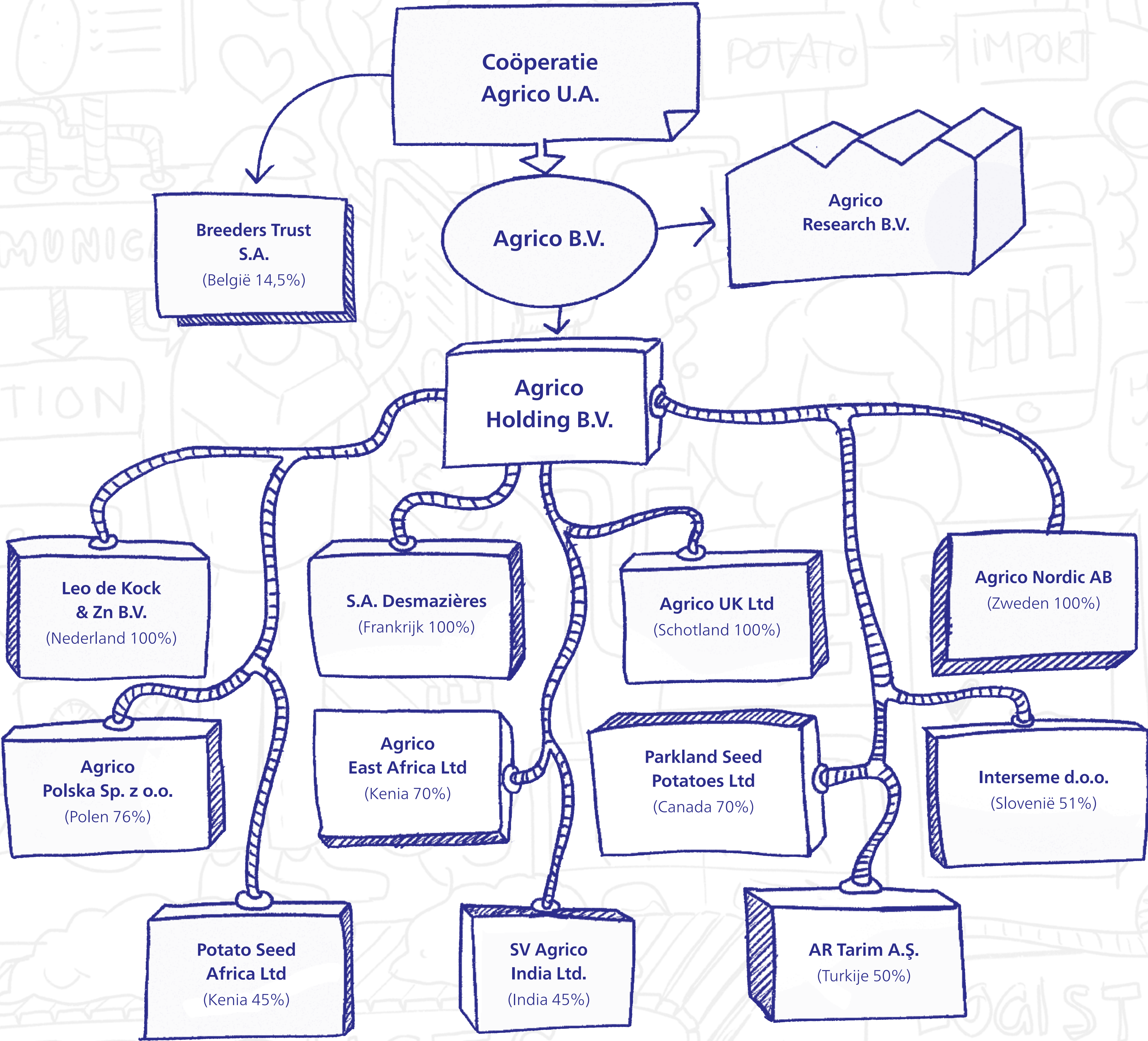
	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16
Financieel					
Geconsolideerde omzet product	331.897	319.819	276.237	288.725	268.955
Bruto marge	37.412	36.328	31.775	31.812	30.902
Exploitatiesaldo	2.545	1.560	835	425	1.193
Vaste activa	29.517	23.442	23.755	21.913	21.473
Vlottende activa	45.716	43.716	43.913	40.786	37.673
Balanstotaal	75.233	67.158	67.668	62.699	59.146
Reserves	29.734	27.668	26.217	25.974	26.104
Certificatenkapitaal	0	0	713	1.635	3.244
Aandeel derden	756	1.813	1.532	1.590	1.255
Totaal Groepsvermogen	30.490	29.481	28.462	29.199	30.603
Achtergestelde leningen van leden	3.745	3.320	2.963	2.499	376
Solvabiliteit	45,5%	48,8%	46,4%	50,6%	52,4%
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.313	2.822	8.037	7.193	1.593
Saldo liquide middelen	10.199	18.721	19.164	18.474	11.520
Schuld aan leden wegens producten	16.126	13.947	14.309	12.741	11.620
Levering					
Areaal poot aardappelen	14.633	14.016	13.625	13.212	12.829
Geleverde hoeveelheid	549.700	421.900	465.000	425.000	462.300
Areaal consumptie aardappelen	1.985	1.791	1.815	1.798	1.675
Geleverde hoeveelheid	94.200	79.200	79.800	77.600	80.500
Aantallen					
Aantal leden	1.564	1.369	1.337	1.501	1.467
Aantal bedrijven	804	777	752	886	890
Aantal medewerkers (in fte's)	268	243	235	230	217

Solvabiliteit

Omzet

Maximale bijdrage aan inkomen leden

Agrico is een coöperatieve onderneming, actief in de markt van poot- en consumptieaardappelen. De kern van onze onderneming ligt in de afzet van producten van beschermde rassen, hetzij zelf ontwikkeld, hetzij van derden in vertegenwoordiging verkregen. Hiervoor beschikken wij over een eigen kweekbedrijf en werken we nauw samen met kwekers in binnen- en buitenland.

Wij willen met onze beschermde rassen actief zijn in de grotere productiegebieden van landen waar pootaardappelen worden gecertificeerd en kwekersrecht wordt erkend. Wij zijn wereldspeler in het marktgericht ontwikkelen van aardappelrassen en het (laten) produceren en vermarkten van hoogwaardige poot- en consumptieaardappelen, zowel gangbaar als biologisch geteeld.

Wij streven naar een maximale bijdrage in het inkomen van onze leden. Meetpunt hiervoor is de uitbetaling per 100 kilogram dan wel per hectare ten opzichte van de concurrentie. Randvoorwaarde hierbij is de continuïteit van de onderneming uitgedrukt in een solvabiliteitsratio op balansdatum van minimaal 40 procent.

De basis van onze strategie is groei. Wij willen zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin groeien. Kwantitatief met onze afzet van poot- en consumptieaardappelen van onze leden, de inkomstenstroom uit licenties en de resultaten van onze dochterondernemingen. De speerpunten van de kwalitatieve groei zijn de ontwikkeling van onze medewerkers en de strategische thema's Corporate Social Responsibility (CSR) en vernieuwing. Vanuit onze missie en visie hebben wij kernwaarden gedefinieerd die leidend zijn in het dagelijks handelen van onze medewerkers.

Deze kernwaarden zijn:

- **Professioneel:** onze medewerker is een resultaatgerichte professional die op basis van actuele kennis van zaken situaties beïnvloedt en doelen realiseert.
- **Verbonden:** onze medewerker neemt verantwoordelijkheid voor de organisatie en het eigen handelen. Door op een open en eerlijke manier samen te werken en kennis te delen, bouwt hij of zij aan bestendige relaties.
- **Persoonlijk:** onze medewerker is betrouwbaar en oprecht betrokken, ondersteunt en bemoedigt waar mogelijk.

Wij hebben de overtuiging dat integrale aandacht voor CSR een voorwaarde wordt voor doelmatig ondernemen. Hiervan gebruikmakend willen wij ons merk en ons imago versterken, maatschappelijke betrokkenheid tonen en onze telers op termijn vragen te telen op basis van de richtlijnen van het Sustainable Agriculture Initiative (SAI)-platform.

Vernieuwing door verdergaande digitalisering heeft impact op de processen in onze onderneming en op de invulling van de relatie met onze ketenpartners. Het verzamelen en analyseren van data en het delen van informatie zijn de komende jaren een speerpunt. Wij willen hierbij vooral aandacht besteden aan Market Intelligence, procesinnovatie en teeltoptimalisatie.

Missie: Passie voor aardappelen!

Vanuit onze coöperatieve structuur leveren wij wereldwijd kwalitatief hoogwaardige poot- en consumptieaardappelen, met de expertise die daarvoor nodig is. Wij ontwikkelen rassen die geschikt zijn voor elke plek op aarde waar professionele, succesvolle en duurzame aardappelteelt mogelijk is. Hiermee dragen wij bij aan voedselzekerheid voor een groeiende wereldbevolking. Wij creëren, met respect voor mens en milieu, waarde voor onze klanten en de leden van de coöperatie.

Visie: Groei is onze ambitie!

Door groei in professionaliteit van de organisatie zorgen we voor een kwalitatief betere aardappelteelt. Dit met maximale aandacht voor innovatie, mens en milieu. Onze groei komt voort uit de toenemende wereldwijde behoefte aan pootaardappelen. Wij ontwikkelen de beste rassen voor bestaande en nieuwe markten. Voor consumptieaardappelen, zowel gangbaar als biologisch geteeld, bereiken we de groei als booster in de Nederlandse markt. In een inspirerende omgeving werken wij aan optimale groei voor al onze stakeholders.)

Kijk naar je omgeving en doe er iets mee

Aardappelseizoen 2019-2020 was het meest roerige en uitdagende jaar sinds Adrie Vermeulen eind 2016 bestuursvoorzitter werd van Agrico. Hij kijkt terug op een emotioneel en bewogen aardappelseizoen. Maar ook vooruit. 'Het wordt een lastig en zeer uitdagend jaar.'

Adrie Vermeulen, voorzitter

Hoe kijkt u terug op boekjaar 2019-2020?

“Het jaar begon vol nieuwe dynamiek. Strategie 2030 was vastgesteld, er kwamen nieuwe mensen, nieuw elan, nieuwe energie, je merkte ook bij de leden iets van: hé, we maken stappen, gaan vooruit. Dan overlijden met Jacob Mijnheer en Peter Dijk plots twee belangrijke mensen binnen de organisatie, wordt algemeen directeur Jan van Hoogen ernstig ziek en wordt de wereld in maart getroffen door corona, met alle gevolgen van dien voor Agrico. Extreem, bizar, ik heb er eigenlijk geen woorden voor. Dat er dan vervolgens nog zo'n goed financieel resultaat uitrolt, vind ik echt ontzettend knap gedaan.’

Wat zegt dat over het bedrijf Agrico?

“Er heerste onzekerheid, een gevoel van: wat nu. Wat je dan voelt en ziet is dat het bedrijf Agrico heel erg relatiegericht is, het draait echt op en om mensen. Er is zowel vanuit de medewerkers als de telers alles aan gedaan om toch een goed jaar te draaien. Mensen waren aangeslagen, maar stonden tegelijkertijd ook gewoon te presteren. Er had ook een deken van apathie over de organisatie kunnen vallen, maar dat is niet gebeurd.

Het werk waar het om gaat – aardappelen verkopen, de logistiek regelen, de vrachtwagens de weg op en nieuwe rassen kweken – draaide gewoon door. Dat is mooi om te constateren.’

Wat betekenden de gebeurtenissen voor de raad van commissarissen?

“Wat er is gebeurd, heeft me persoonlijk enorm geraakt. Maar ook de raad van commissarissen en daarmee de voorzitter moesten meteen door. Niet in verdriet achterover blijven hangen, maar een schepje erbovenop doen. Nadat onze directeur ook nog in het ziekenhuis belandde, zijn we meteen bij elkaar gaan zitten met de vraag: hoe vangen we dit op. Vervolgens hebben we in de personen van Wieger van der Werff en Mark Kranenburg twee interim-directeuren aangesteld. Elke twee weken overlegde een delegatie van de raad van commissarissen met de interim-directeuren over de voortgang van de onderneming. Dit deden we naast het maandelijkse reguliere overleg met de directie. In coronatijd hebben we het tweewekelijkse overleg voortgezet, om er kort bovenop te zitten. Er was ook bij ons een enorme drive om het jaar tot een goed einde te brengen.’

Een raad van commissarissen is er toch vooral om terug te kijken en te controleren of alles goed is gegaan?

“Voorheen kwam de directie met een investeringsvoorstel en dan kon de raad van commissarissen alleen nog ja of nee zeggen. Die rol is veranderd, we doen nu eerder mee in het proces. Zo praten we samen met de directie en het managementteam actief mee over strategieontwikkeling en investeringsvoorstellen. De rol van de raad van commissarissen is dynamischer geworden: minder achteromkijken, meer vooruitkijken. Daarbij gaan we niet op de stoel van de directie zitten, maar doen we mee als sparringpartner: met elkaar richting geven aan de coöperatie, kijken naar middellange investeringsplannen, elkaar voeden met gedachten. De rol van de drie externe leden van de raad van commissarissen is hierbij erg belangrijk, die kijken elk vanuit hun eigen expertise en ervaring naar de plannen. Dat helpt geweldig om goede keuzes te maken.’

‘Wat je dan voelt en ziet, is dat het bedrijf Agrico heel erg relatiegericht is. Het draait echt op en om mensen.’

Wat heeft de raad van commissarissen dit jaar op gebied van evaluatie en educatie gedaan?

“We hebben dit jaar een aantal cursussen gevolgd onder andere op het gebied van risico, strategie en lange termijn waardecreatie. Daarnaast voeren we dit jaar een externe evaluatie van ons functioneren uit, middels individuele en collectieve gesprekken. Vaak doen we dit intern, maar nu gebeurt dit met een deskundige van buitenaf. Dit willen we eens in de twee of drie jaar met een externe partij doen. We hechten er sterk aan ons functioneren tegen het licht te houden en te verbeteren waar gewenst’.

Wat zijn uw doelstellingen voor het nieuwe boekjaar?

‘Dat we naar omstandigheden goede prijzen realiseren voor onze leden. Het wordt financieel een lastig en zeer uitdagend jaar. De gevolgen van corona zullen zeker voor de pootgoedsector voelbaar zijn in de handel. De koopkracht in de olielanden is minder krachtig en natuurlijk krijgt de fritesindustrie enorme klappen. Dat heeft z’n weerslag op afzet en prijzen.’

‘Een andere doelstelling is om de strategieontwikkeling op stoom te houden. We maken hierin goede stappen. Ik vind het bijvoorbeeld mooi om te zien dat onze jonge akkerbouwers via het jongerencollege hebben aangegeven dat zij Corporate Social Responsibility (CSR, voorheen MVO) als een belangrijke voorwaarde zien voor het succes van de coöperatie in de toekomst. CSR heeft dan ook een belangrijke plek gekregen in onze strategie 2030. De reputatie van een bedrijf is tegenwoordig voor een niet te onderschatten deel afhankelijk van hoe bewust het bedrijf omgaat met de natuur, het milieu en de medemens. Kijk naar je omgeving en doe er iets mee. Daar word je positie alleen maar sterker van.’

Houdt de akkerbouwsector toekomst in Nederland?

‘Daar ben ik van overtuigd. De aardappel wordt wereldwijd gezien als een grote troef in de strijd tegen hongersnood en armoede. Het heeft in vergelijking met andere voedingsgewassen namelijk weinig water en land nodig om dezelfde hoeveelheid voedingsstoffen en calorieën te produceren. Agrico levert hier met haar hoogwaardige pootgoedteelt een grote bijdrage aan, dat zie ik niet verdwijnen.

Goede lijn te pakken

Agrico zit middenin de digitale transformatie, op weg naar het nieuwe ERP-systeem. Hoe kijkt de raad van commissarissen aan tegen deze transformatie en de betekenis hiervan voor Agrico? Adrie Vermeulen hierover: ‘Aardappelen en automatiseren is best een lastig verhaal, we zijn geen schroefjesfabriek waar het voorraadbeheer een stuk eenvoudiger is. Daarom bouwen we heel zorgvuldig en stapsgewijs aan het nieuwe ERP-systeem, met als doel dat we straks met een redelijk uniform systeem toch maatwerk kunnen leveren. Bij de start van het nieuwe aardappelseizoen in 2021 kan dit nieuwe systeem enorm helpen in een strakker voorraadbeheer. De indruk is dat we met dit systeem de goede lijn te pakken hebben.’

De geconsolideerde omzet van € 332 miljoen ligt 4% hoger dan in 2018/2019. Dit is vooral het gevolg van veel meer volume, maar wel met lagere prijzen. Hoewel het volume van pootgoed steeg met 11%, lagen de prijzen lager. De omzet bij de deelnemingen liet een gezonde groei van 8% zien. De raad van commissarissen heeft de jaarrekening van Agrico B.V. goedgekeurd en decharge verleend aan de directie voor het gevoerde beleid.

Samenstelling raad van commissarissen

De raad van commissarissen van Agrico B.V. vormt een personele unie met het bestuur van Coöperatie Agrico U.A. De raad van commissarissen bestaat uit zeven leden, waarvan er vier uit de kring van de leden komen. De samenstelling van de raad van commissarissen is gewijzigd. Tijdens de algemene vergadering van 18 december 2019 trad Pieter van Maldegem uit Vierhuizen af. Hij begon in 2011. Nieuw toegetreden als lid van het bestuur van de coöperatie en daarmee ook als lid van de raad van commissarissen is Johannes van Heerwaarden. Hij heeft een gemengd landbouwbedrijf in De Cocksdorp op Texel waar hij pootaardappelen teelt voor Agrico. Sinds 2016 maakte hij deel uit van de poolcommissie pootaardappelen van Agrico.

De raad van commissarissen bestond op 31 juli 2020 uit de volgende personen:

De heer A.H. Vermeulen (voorzitter)

Aftredend en niet herkiesbaar in 2023

Beroep: Agrarisch ondernemer

Nevenfuncties: lid AV waterschap Zuiderzeeland

Eerste benoeming: 2011

De heer G. Ensing (vicevoorzitter)

Aftredend en niet herkiesbaar in 2023

Beroep: Zelfstandig gevestigd bestuurder,
interimmanager en bancaire adviseur

Eerste benoeming: 2015

De heer C.A.A.M. Gommeren

Aftredend en niet herkiesbaar in 2021

Beroep: Agrarisch ondernemer

Nevenfuncties: Commissionair industrieaardappelen

Eerste benoeming: 2013

De heer J.C. van Heerwaarden

Aftredend en herkiesbaar in 2023

Beroep: Agrarisch ondernemer

Nevenfuncties: Stuurgroep Chitwoodi

Eerste benoeming: 2019

Mevrouw S.K. Hoekstra

Aftredend en herkiesbaar in 2020

Beroep: Directeur-bestuurder van het sociaal verhuurbedrijf WoonFriesland

Nevenfuncties: Voorzitter RvC Univé Noord-Nederland,

lid raad van klanten BNG Bank Den Haag

Eerste benoeming: 2016

De heer G.H. de Raaff

Aftredend en herkiesbaar in 2022

Beroep: adviseur concerndirectie Royal Cosun

Nevenfuncties: lid raad van commissarissen Zuidberg,
voorzitter raad van toezicht Dutch Biorefinery Cluster,
adviseur van Sisterna, lid raad van commissarissen Meatless,
lid raad van commissarissen Photanol
Eerste benoeming: 2018

De heer L.D. de Winter

Aftredend en herkiesbaar in 2022

Beroep: Agrarisch ondernemer

Eerste benoeming: 2018

Inleiding

Trots op coöperatieve kracht van Agrico

Een solide resultaat in een veelbewogen jaar.
'Er is afgelopen boekjaar gezamenlijk
ongelooflijk veel flexibiliteit en
doorzettingsvermogen getoond door onze
medewerkers en telers', zegt manager finance
en control Mark Kranenburg.

Mark Kranenburg, manager f&c

Seizoen 2019-2020 zal binnen Agrico te boek blijven staan als een bijzonder bewogen seizoen. Gelijk aan het begin van het seizoen werd de organisatie geconfronteerd met het plotselinge verlies van sales manager seed potatoes Jacob Mijnheer. In december volgde het verlies van manager bedrijfsvoering Peter Dijk. 'Erg verdrietige gebeurtenissen die als een klap binnenkwamen, zeker in een bedrijf met zo'n sterke familiecultuur. Het gemis van collega's die jarenlang een grote bijdrage hebben geleverd aan Agrico, maar ook als mens veel hebben betekend voor velen binnen onze organisatie', zegt financieel manager Mark Kranenburg. Hij nam dit boekjaar een deel van de taken over van algemeen directeur Jan van Hoogen, die in de tweede helft van dit jaar ernstig ziek werd. 'We zijn blij en dankbaar dat Jan zijn ziekte goed te boven is gekomen en goed herstelt.'

Coöperatieve kracht

Bovenop deze bijzonder verdrietige persoonlijke gebeurtenissen kwam de impact van de coronacrisis. Kranenburg, die dit boekjaar nieuw binnenkwam bij Agrico, is onder de indruk van de enorme veerkracht die medewerkers en telers afgelopen jaar ten toon spreidden. 'Wat dit boekjaar ons heeft geleerd is dat Agrico ondanks de vele tegenslagen op koers bleef.'

Of het nu Agrico, Agrico Research of Leo de Kock betreft, medewerkers en telers hebben alle zeilen bijgezet om de aardappelen ondanks alle hindernissen goed af te zetten en afgeleverd te krijgen. Door die samenwerking, zo typerend voor een coöperatie, zijn we er met elkaar in geslaagd om toch een goed seizoen te draaien met prima prijzen. Daar ben ik trots op.'

Solide resultaat

Kranenburg spreekt van 'een solide resultaat met goede prijzen, ook in de context van de afgelopen tien jaar'. Week na week werden hierbij nieuwe afleverrecords geboekt. 'Qua export hebben we zelfs in alle regio's onze posities weten te verstevigen.'

De goede oogst zorgde op verschillende fronten voor fors meer volume, dat moest worden weggezet tegen lagere prijzen dan in het vorige boekjaar. Het uitbetalingsbedrag bleef ondanks de prijsdruk vergelijkbaar met seizoen 2018-2019, dat de boeken inging als een recordjaar. Voor de pootgoedtelers van Agrico kwam het resultaat per hectare ook redelijk in de buurt van het vorige boekjaar, net onder de dertienduizend euro per hectare. De biologische pootgoedtelers noteerden zelfs een resultaat van ruim zeventienduizend euro per hectare, de hoogste hectarevergoeding in de afgelopen zeven jaar.

De hoge hectareopbrengsten in tafelaardappelen en de matige kwaliteit van de aardappelen die na veel regen zijn gerooid, zorgden voor druk op de prijzen van tafelaardappelen. Geluk bij een ongeluk: de komst van corona en de bijbehorende lockdowns zorgden voor een ongekende hamsterwoede, waarvan onder andere dochteronderneming Leo de Kock flink profiteerde. Dit zorgde ervoor dat de gemiddelde hectareprijs voor tafelaardappelen uiteindelijk toch nog meeviel: negen en een half euro per hectare, exclusief PlanetProof-vergoeding.

Ook de gemiddelde hectareprijs voor biologische consumptieaardappelen profiteerde van de hamsterwoede en eindigde op bijna veertienduizend euro per hectare, de op een na beste prijs van de afgelopen zeven jaar.

Groei in buitenland

Ook de Agrico-dochterondernemingen in het buitenland lieten in het afgelopen boekjaar goede resultaten zien. 'De bedrijven realiseerden goede tot zeer goede resultaten', aldus Kranenburg, die Desmazières in Frankrijk, Agrico Polska in Polen en AR Tarim in Turkije er uitlicht. 'In Polen en Turkije hebben we de afgelopen jaren behoorlijk geïnvesteerd en dat begint er nu ook echt uit te komen.' De buitenlandse ondernemingen moeten de komende jaren een steeds grotere bijdrage aan de omzet leveren. Nu zijn de buitenlandse bedrijven tezamen goed voor circa 26 procent van de totaal-omzet van Agrico die dit jaar uitkomt op € 332 miljoen.

Investeringsen

Het afgelopen jaar is er ook flink geïnvesteerd, zoals reeds eerder genoemd in ICT, maar ook in gebouwen en machines. In totaal werd in boekjaar 2019-2020 € 6,4 miljoen geïnvesteerd in: ICT-projecten (waaronder het project Lotus), uitbreiding van het kantoor- en de bedrijfshal van dochteronderneming Leo de Kock en vervangings- en uitbreidingsinvesteringen.

Daarnaast is er geïnvesteerd in buitenlandse deelnemingen, enerzijds via de aankoop van de minderheidsdeelneming van Desmazières in Frankrijk: en anderzijds via de oprichting van de joint venture in India, S.V. Agrico Pvt. Ltd., waarvan Agrico 45% van de aandelen heeft.

Solide balans

Tot slot laten we een solide balans zien die tot uitdrukking komt in de vier indicatoren die Agrico gebruikt. Onze solvabiliteit ligt weliswaar onder ons streven van 50%, maar nog steeds ruim boven de norm die kredietverschaffers van ons verlangen. De liquiditeit, die tot uiting komt in de "quick ratio" en het werkkapitaal liggen vrijwel op hun normale niveau. De dekking van de rekening courant van de leden lag dit jaar iets lager, maar dat komt ook door het relatief hoge bedrag dat de leden lieten staan.

Project Lotus

Agrico zit middenin een grootscheeps digitaal verbeterproject, dat Lotus heet. Lotus kent vijf focusgebieden: inzicht in de voorraad, optimale toewijzing van die voorraad, digitale informatie-uitwisseling door de keten, sturen op inzicht en samenhang en een toekomstbestendig ICT-systeem. 'Lotus moet leiden tot een efficiëntere manier van werken voor onszelf en door de keten, een hogere tevredenheid bij de klanten en uiteindelijk een hogere uitkering voor onze telers', vertelt Kranenburg.

Een belangrijk onderdeel van Lotus is de vernieuwing van het tien jaar oude ERP-systeem. Het nieuwe systeem moet uitwisselen van gegevens veel makkelijker maken. De planning is dat het systeem op 1 augustus 2021 in bedrijf komt. Kranenburg: 'Dit is een zeer belangrijk project voor Agrico en we zijn zeer tevreden met de voortgang. De eerste fase, waarin het ontwerp op hoofdlijnen is vastgelegd, is inmiddels achter de rug. We zijn nu aangekomen bij de bouwfase. Die moet in het eerste kwartaal van 2021 klaar zijn, waarna we in augustus live kunnen met het nieuwe systeem.'

Strategie Agrico

Ondanks het bewogen jaar ligt de uitvoering van strategie 2030 op koers, zo stelt Kranenburg. De zes speerpunten van de strategie zijn:

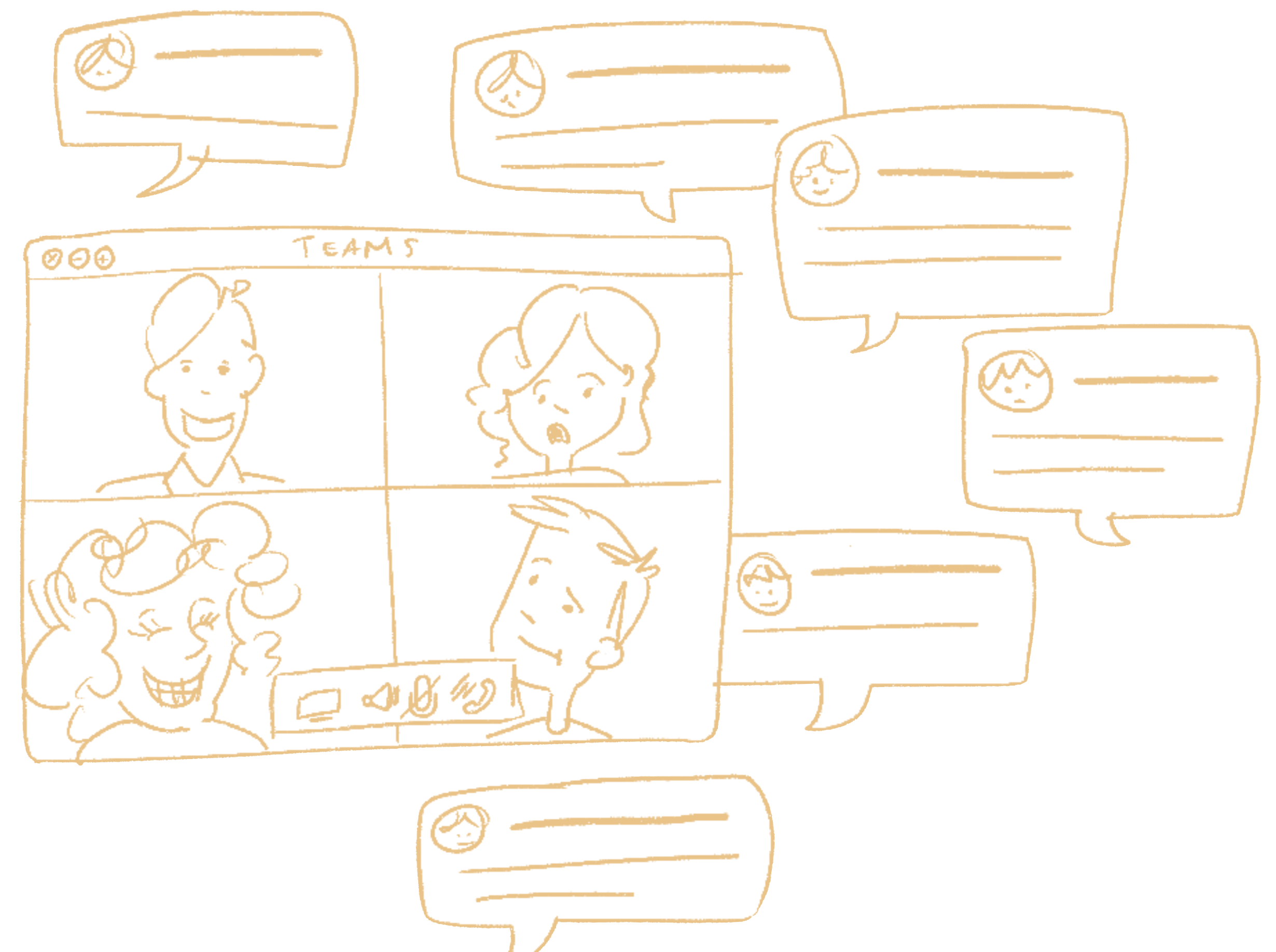
1. Verdubbeling volume pootaardappelen in 2030, inclusief het tonnage onder licenties
2. Groei marktaandeel consumptieaardappelen
3. Goede rassen voor de toekomst
4. Sterker imago Agrico
5. Robuuster CSR-beleid
6. Moderne bedrijfsvoering, met moderne ICT-systemen

De strategie is in het afgelopen boekjaar vertaald in zestien strategische projecten. 'Al die projecten lopen goed. Ze hebben een duidelijke planning, de benodigde financiële en menselijke ondersteuning en er zijn duidelijke doelen gesteld. Op vrijwel alle projecten is er flinke voortgang geboekt het afgelopen boekjaar.'

Vooruitzichten

Kranenburg verwacht dat Agrico met de afzet van aardappels een zeer uitdagend jaar voor de boeg heeft. 'We gaan met elkaar onzekere tijden tegemoet. Niet alleen door Covid-19, dat ervoor heeft gezorgd dat er nog flinke hoeveelheden oude voorraden frites boven de markt hangen, maar inmiddels ook door de dreigende recessie. Veel economieën zullen de consequenties hard voelen. Hier moeten we zeker rekening mee houden, door zelf ook voorzichtigheid te betrachten en de spreekwoordelijke hand op de knip te houden. Dit moeten we samen doen, zoals het een echte coöperatie betaamt.' Hij stelt dat het management er na de getoonde veerkracht van afgelopen seizoen alle vertrouwen in heeft dat Agrico de uitdagingen het hoofd kan bieden.

Daarnaast zal er, net als in de voorafgaande jaren, hard gewerkt worden aan de uitvoering van de strategie en de daarbij behorende projecten. Er zal selectief geïnvesteerd worden in (ERP)-systemen en in materiële activa zoals gebouwen en machines. In sommige landen zal er in verband met de groei ook gekeken worden naar het personeel dat nodig is om de groei te verwezenlijken.

Skype en Teams

De komst van corona zorgde ook voor andere manieren van werken en vergaderen bij Agrico. Mark Kranenburg zegt hierover: 'Binnen een aantal weken was het heel normaal om thuis te werken en via Skype en Microsoft Teams te vergaderen. Dat vond ik bijzonder om te zien en geeft naar de toekomst toe een mooie toevoeging aan het spectrum van mogelijkheden dat je als organisatie hebt.'

Op zoek naar de perfecte aardappel

Elk jaar minimaal drie nieuwe rassen op de markt brengen. En eens in de vijftien jaar die absolute topper. Agrico's dochteronderneming Agrico Research B.V. in Bant is en blijft de kraamkamer van succesvolle aardappelrassen voor Agrico.

Sjouke Allefs, directeur van Agrico Research

Jaarlijks beproeft het bedrijf nieuwe rassen op circa 20 hectare aan proefvelden. Het doel van Agrico Research, dat 29 medewerkers telt, is het verbeteren en aanvullen van het portfolio van aardappellassen waarmee Agrico op haar markten actief is. Het bedrijf verdubbelde in 2018 het kassencomplex van 2.000 naar 4.000 vierkante meter voor onderzoekswerkzaamheden. Daardoor wordt hier nu een keer zoveel startmateriaal gekweekt als voorheen. Ook wordt er meer gekruist. Verder zijn de selectiemogelijkheden met behulp van DNA-merkers uitgebreid. Het nieuwe complex liet zijn potentie in 2018, 2019 en 2020 meteen zien, stelt directeur Sjouke Allefs van Agrico Research. 'Qua temperatuur was het regelmatig erg heet. Toch zijn de technische resultaten erg goed, met geslaagde kruisingen en veel grote knollen bij de klonenproductie. Met het vergroten en moderniseren van ons kassencomplex in Bant is de kans op succesvolle nieuwe introducties duidelijk gestegen.'

Nieuwe rassen

In het afgesloten boekjaar kregen zeven nieuwe rassen kwekersrecht en toelating tot het handelsverkeer. Agrico Research zelf levert het biologische chipsras Beyoncé, dat dankzij haar *Phytophthora*-resistente eigenschappen behoort tot de zogeheten Next Generation-rassen. Ook nieuw en afkomstig van Agrico Research zijn Palace en Meryem. Het fritesras Palace zorgt voor mooie blanke aardappelen en heeft een sterk loof, waardoor ze langer kan doorgroeien. Meryem is een veelbelovend ras voor het traditioneel roodschillige segment. Van het nauw met Agrico samenwerkende kweekbedrijf Lantmannen Seed B.V. in Emmeloord komen drie nieuwe rassen: Jacky, Prince en Rousseau. Jacky is een Next Generation-aardappel, een fijnvallend consumptieras voor het biologische en het koelverssegment. Prince is een geschikt hoofdoogstras voor de witvlezige fritesmarkt en de vastkokende Rousseau past goed in de roodschillige salademarkt. Tot slot komt Konst Research B.V. met de Severina, een vastkokende aardappel voor de traditioneel vroege exportgebieden.

Kweekdoelen scherper

Agrico Research maakte in boekjaar 2019-2020 serieus werk van het beter inrichten van het marktonderzoek voor kweekdoelen. 'Hoe kunnen we klanten zo goed mogelijk bedienen met nieuwe rassen? Moeten we meer gaan doen aan kiemrust? Of met rassen komen die inspelen op het verdwijnen van loofdodingsmiddelen? En in welke regio's worden de komende tien jaar de fritesfabrieken gebouwd? Op al dat soort vragen proberen we scherpere antwoorden te krijgen door te investeren in Market Intelligence', vertelt Allefs. Hij noemt een voorbeeld. 'We weten dat wereldwijd de verstedelijking toeneemt. Verstedelijking betekent dat mensen kleinere aardappelen gaan eten, in kleinere verpakkingen en met hogere eisen aan uiterlijk. Dan moet je gaan nadenken over andere soorten aardappels dan die nu op traditionele markten in het Middellandse zeegebied via marktkraampjes worden verkocht.'

Agrico heeft voor de Market Intelligence een specialist aangetrokken die op basis van interne en externe bronnen in kaart brengt hoe en waarnaartoe de aardappelwereld zich de komende jaren beweegt. 'Tot nu toe gingen we vooral af op signalen en persoonlijke impressies. Nu willen we dat kwantitatief beter onderbouwen: je kunt pas trends ontdekken als je het gaat categoriseren. Zo hopen we op wereldwijde schaal de behoeften van de verschillende ketenspelers scherper in kaart te krijgen.' Hoeveel scherper? Allefs: 'In Nederland is acht jaar na introductie 75 procent van de nieuwe rassen weer verdwenen. De ambitie moet zijn om dat terug te dringen naar 25 procent.'

Aandacht voor Y-virus

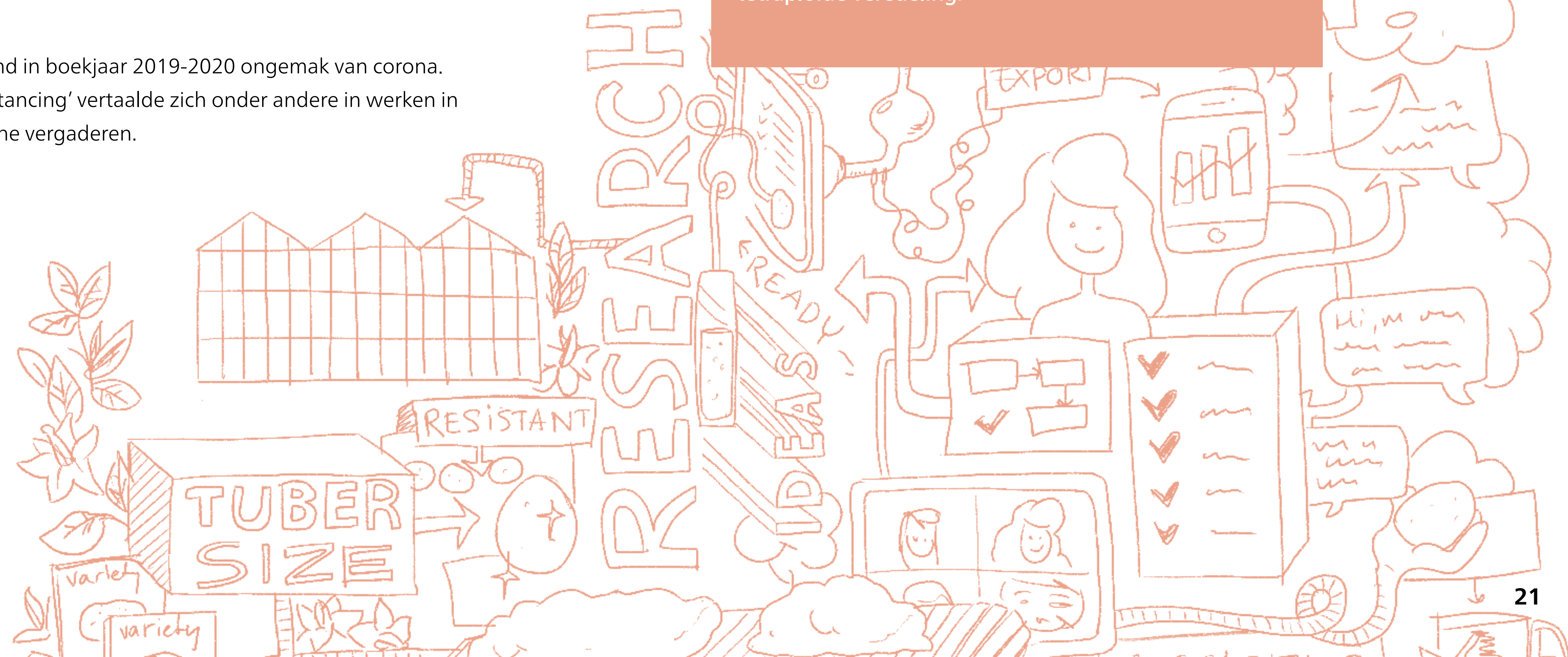
Het inkruisen van meer *Phytophthora*-resistentie stond in boekjaar 2019-2020 onverminderd hoog op de agenda. Dat geldt ook voor het zoeken naar AM-resistente rassen en rassen met een goede bewaarbaarheid. Verder besloot Agrico om meer aandacht te geven aan resistentie tegen Y-virus. Er werd in 2018 en 2019 extreem veel Y-virus gevonden in de nacontrole door de NAK. Zaken als warmere zomers, schaalvergroting en minder mogelijkheden om middelen te gebruiken worden gezien als mogelijke oorzaken. 'Op basis hiervan hebben we in het kweekwerk besloten om zaailingen die erg slecht scoren op gevoeligheid voor Y-virus niet meer op de markt te brengen. We streven naar rassen met een stabiel hoog niveau van resistentie tegen Y-virus.'

Corona

Ook Agrico Research ondervond in boekjaar 2019-2020 ongemak van corona. Het organiseren van 'social distancing' vertaalde zich onder andere in werken in ploegendiensten en meer online vergaderen.

Palace bijzonder

Het nieuwe ras Palace komt rechtstreeks uit het diploïde veredelingsprogramma van Agrico Research. Diploïde aardappelen hebben twee paar chromosomen, tetraploïde rassen hebben vier paar chromosomen. Dit heeft als nadeel dat er bij tetraploïde kruisingen veel variatie ontstaat in de nakomelingen. Dat maakt het lastiger gewenste eigenschappen in te kruisen of bestaande eigenschappen te verbeteren. Diploïde rassen hebben dat nadeel niet. Je kunt er gericht en sneller mee veredelen. 'We kweken sinds 1985 met ongeveer 10 procent van onze capaciteit op diploïd niveau. Dit is pas het eerste tetraploïde ras dat hier uit voortkomt. Je zou dus kunnen zeggen dat diploïde kweekwerk onvoldoende meerwaarde oplevert ten opzichte van tetraploïde veredeling', stelt Sjefke Allefs. Toch heeft diploïde veredeling absoluut zijn waarde. 'Voor het ontdekken van genetica levert het programma veel nuttige informatie op. Dat helpt ons sneller vooruit in de tetraploïde veredeling.'

Werkwijze Agrico Research

Agrico Research werkt samen met aangesloten kwekers. De kwekers nemen in eigen beheer de eerste drie tot vijf jaar van het ontwikkelingstraject voor nieuwe rassen voor hun rekening. Agrico Research biedt aangesloten kwekers genetisch uitgangsmateriaal, advies en organiseert een centrale beproeving. In een latere fase organiseert het bedrijf ook de vermeerdering van de zaailingen die onder selectie zijn. De laatste drie van de negen jaar durende selectiecyclus in het veld beslist de rassencommissie over voortzetting van de beproeving en eventuele registratie van zaailingen als nieuw ras. Deze gaan dan het tweejarige registratie- en gebruikswaardeonderzoek in.

Al in de laatste stadia van het kweekproces maakt Agrico Research van alle kandidaattrassen zogeheten in vitro stocks, volgens voorschriften van de NAK. Deze weefselkweekplanten staan aan de basis van een eerste productie van enkele duizenden miniknollen door derden. Zodoende beschikt Agrico al tijdens de commerciële introductie over een beperkte hoeveelheid gezond pootgoed van het ras. Daarnaast organiseert Agrico Research van alle nieuwe rassen uit het portfolio jaarlijks een vergelijkende uitplant in het veld.

Daarbij worden de rassen van miniknollen-leveranciers secuur vergeleken met traditionele uitgangsstammen. Ook maakt Agrico Research in de laatste fase van het selectieproces een begin met teeltkundig onderzoek van de zaailingen en jonge rassen. Zo kunnen pootgoedtelers en consumptietelers meteen van adequate teeltadviezen worden voorzien.

Allefs noemt het een groot voordeel dat Agrico een coöperatie is. 'Kweekwerk is een kwestie van lange adem. Bij beursgenoteerde organisaties kloppen de aandeelhouders elk jaar op je schouder om te horen of er al resultaat is. En is dat er niet dan trekken ze de stekker eruit. Onze leden bouwen een nieuwe schuur die een generatie mee kan. Met die gedachte investeren ze ook in het kweekwerk: het gaat niet alleen om vandaag, maar vooral ook om morgen. Dat is het grote voordeel van een boerencoöperatie.'

Vrij van maatschappelijk debat

Agrico Research kiest voor veredelingsmethoden die gevrijwaard zijn van maatschappelijk debat. Methoden dus waarvoor geen risico bestaat dat markttoelating in de praktijk door zware regulering wordt belemmerd. Samengevat kun je stellen dat Agrico Research kiest voor merkergestuurde veredeling. De essentie is dat DNA-kenmerken van individuele zaailingen uit het kweekprogramma als informatie voor selectie worden beschouwd zodra een relatie tussen zulke DNA-kenmerken en gewenste raseigenschappen is vastgesteld.

Goed resultaat in turbulent jaar

‘Ondanks een ruim pootgoedaanbod, corona en persoonlijk leed heeft Agrico financieel toch een behoorlijk goed seizoen gedraaid.’ Zo vatten commercieel manager Wieger van der Werff en operationeel manager Mark Zuidhof pootaardappelseizoen 2019-2020 samen.

Mark Zuidhof, operationeel manager

Wieger van der Werff, commercieel manager

Agrico betaalde voor oogst 2019 een gemiddelde pootgoedprijs van € 30,21 per 100 kilo maat 28-op, dus inclusief het bovenmaatse pootgoed. De gemiddelde prijs in de pootgoedmaten 28-55 bedroeg € 37,08. De gemiddelde poolprijs van € 30,21 (28-op) is € 9,36 lager dan in 2018, toen de prijs door een veel mindere oogst door het plafond schoot. De gemiddelde kilo-opbrengst per hectare lag in 2019 met gemiddeld 43 ton maar liefst 20 procent hoger dan het jaar ervoor. Daardoor komt de financiële opbrengst per hectare alsnog redelijk in de buurt van het vorig boekjaar: € 12.803 in 2019 tegen € 13.081 in 2018.

Wieger van der Werff: 'Agrico heeft dit jaar de wind vol op de kop gehad. Op persoonlijk vlak was er veel leed met het overlijden van twee collega's en de ernstige ziekte van onze algemeen directeur. Corona kwam daar nog overheen. Ondertussen moest er een grote hoeveelheid pootgoed worden afgezet. Tegen die achtergrond kun je niet anders dan heel erg tevreden zijn over het resultaat.' Hij roemt hierin de rol van de medewerkers van Agrico, die 'op een fantastische manier' de schouders eronder hebben gezet. Ook de telers geeft hij een schouderklop. 'Die waren zich heel erg bewust van de situatie, hebben nooit geklaagd en zich erg flexibel opgesteld.

Daardoor konden wij ten tijde van corona maatwerk afleveren en hoefden we afnemers nooit 'hee' te verkopen. Dat heeft gezorgd voor dit resultaat en daar zijn wij ongehoord trots op.'

Warme en droge zomer

Operationeel manager Mark Zuidhof noemt de gemiddelde kilo-opbrengst van 43 ton per hectare bij de telers van Agrico 'erg goed, te meer omdat juli en augustus zo warm en droog waren'. Wel constateert hij dat er met 30 procent bovenmaat erg veel grof pootgoed is geproduceerd. Ook stelt hij dat met de toenemende droogte en warmte het belang van beregenen steeds groter wordt. 'De bedrijven die niet mochten of konden beregenen, draaiden financieel een minder jaar.'

Na de droge zomer volgde vanaf eind september een erg natte herfst. Dit zorgde voor een duidelijke tweedeling in de oogst. 'De pootaardappelen die voor de regen werden gerooid, waren kwalitatief beter dan alles wat na de regen van het land kwam. Door de regen bleven er hier en daar zelfs partijen zitten.' Kanttekening: de voor de regen gerooide aardappelen kampten wel met meer rooi-beschadiging, omdat de grond nog heel hard was.

Rooibeschatting, maar ook meer schurft en pok als gevolg van de droge zomer en 'rotjes' in partijen die tijdens en na de regen werden geoogst, zorgden over de hele linie voor een iets mindere kwaliteit van het pootgoed. Uiteindelijk viel 70,7 procent van de gerooide poters binnen de kwaliteitsregeling van Agrico, dat is 4 procent lager dan het langjarige gemiddelde.

Zorg toename virus

Daarnaast kenmerkte 2019 zich door een bovengemiddeld percentage verlaging en afkeuring op basis van virus. 'Het baart ons zorgen dat het aantal virusbesmettingen al vier jaar een stijgende lijn vertoont, waarbij 2019 met 25,1 procent aan klasseverlagingen de kroon spant', zegt Zuidhof. Hij wijt dit aan de warme zomers en het steeds strengere middelenbeleid in Nederland, wat zorgt voor een toenemende luizendruk. Agrico doet het qua klasseverlaging overigens nog goed. Landelijk werd 39,9 procent van alle pootgoedareaal verlaagd of afgekeurd als gevolg van virus, bacterie, mozaïek of primair mozaïek. Bij Agrico bedroeg het verlaagde of afgekeurde percentage 35 procent. Zuidhof: 'Dat komt vooral, omdat we een aantal minder virusgevoelige rassen in ons pakket hebben zitten.'

Marktaandeel groeit verder

De totale Nederlandse export van pootgoed kwam in 2019 uit op 758.000 ton. In 2018 was dit 711.000 ton. Agrico zag het marktaandeel in de export van Nederlandse pootaardappelen in 2019 met twee 2 hele procentpunten stijgen. 'Dat stemt ons tevreden', zegt Van der Werff. Hij zag al snel 'stemming' in de vroege aardappelgebieden in Europa, zoals Spanje, Portugal, Italië, Malta en Cyprus. De markt overzee begon iets onzekerder. 'Algerije was een vraagteken, maar is goed afgelopen, doordat de overheid het quotumsysteem daar losliet. In Irak hebben we heel goed verkocht, Cuba ook. Marokko en het Midden-Oosten liepen iets minder.'

Dat de uitbetalingsprijs niet het niveau haalde van 2018 had vooral te maken met het ruime aanbod van pootgoed. Er was zo'n 50.000 ton te veel. Van der Werff: 'Als corona er niet was geweest, hadden we een deel van dat pootgoed in de nabestellingen ongetwijfeld wel kunnen verkopen. Zo nam de industrie in België vanuit Nederland 20.000 ton pootgoed minder af.' Een ander verschil met 2018 was dat de 30 procent bovenmaatse aardappelen verkocht moesten worden op een al overvolle consumptiemarkt. 'Terwijl in 2018 veel bovenmaat door krapte toch als pootgoed kon worden verkocht en daardoor het vier- of vijfvoudige opbracht.'

Agrico Quality Center

In 2018 was al sprake van een daling van het aantal klachten van afnemers. Deze trend zette zich in 2019 door, waardoor kosten verder werden teruggedrongen. De daling kan volgens Mark Zuidhof niet los worden gezien van de komst van het Agrico Quality Center. Per seizoen worden hier 20.000 tot 30.000 pootgoedmonsters op in- en externe kwaliteit beoordeeld. In de klimaatkamer bepaalt Agrico de vitaliteit van partijen. Zuidhof: 'Met de uitslagen kan Agrico veel beter voorspellen of zich in een partij gebreken gaan openbaren. Op basis daarvan kunnen we dan uit veiligheidsoverwegingen kiezen om een partij een andere bestemming te geven.' Resultaat: tevredener klanten, minder klachten van afnemers, meer partijen die een juiste bestemming krijgen en betere verdiensten voor Agrico en zijn telers.

Groeirassen

Ruwweg twee derde van het pootgoed van Agrico is bestemd voor de export. Circa een derde deel wordt geteeld voor de fritesindustrie. Rassen die duidelijk groeien in areaal zijn Arizona, Sinora, Arsenal en Manitou. Fontane is het meest geteelde ras bij Agrico-telers. Ook de *Phytophthora*-ongevoelige Alouette doet het goed. De knalrode en witvlezige Rudolph is veel gevraagd in Noord-Afrika. Van der Werff noemt Arizona een van de paradepaardjes van Agrico. 'Niet virusgevoelig, gevraagd op minstens 30 serieuze markten en heeft ook nog eens een hoge oogstopbrengst. Het is het ras dat het dichtst bij de Spunta komt.' Van der Werff stelt wel dat Agrico harder kan groeien als er nog meer pootgoed in de hoogste klassen geproduceerd zou worden. 'We hebben behoefte aan meer klasse E en meer schurftschaal 1,5.'

Biologisch pootgoed

Het biologische pootgoed heeft onder invloed van de Next Generation-rassen (meer hierover onder het hoofdstuk tafelaardappelen) de wind goed in de zeilen. Het areaal groeide van 201 hectare in 2018 naar 222 hectare in 2019. In 2020 groeit het areaal door naar 250 hectare, een groei van zo'n 10 procent. 'Maar feitelijk is de procentuele groei misschien wel 25 of 30 procent, omdat met de Next Generation-rassen hogere hectareopbrengsten worden gehaald dan met bestaande rassen', stelt Zuidhof.

De rassen zijn niet alleen belangrijk voor de biologische telers, maar ook interessant voor onze gangbare telers. 'Zeker nu er resistente rassen komen die qua opbrengend vermogen concurreren met gangbare rassen.'

De gemiddelde opbrengst van biologisch pootgoed dat in de adviesmaat bleef, bedroeg 27,1 ton per hectare. Rekenen we de bovenmaten ook mee, dan komt de gemiddelde opbrengst uit op 32,6 ton. Dit gemiddelde wordt gedrukt door de twee oudere niet Next Generation-rassen Agria en Ditta. Hiervoor werd gemiddeld € 53,09 per 100 kilo exclusief bewaarvergoeding betaald. Dat komt neer op € 17.300 per hectare, de hoogste hectarevergoeding in de afgelopen zeven jaar. Vorig jaar kwam de opbrengst inclusief bovenmaten uit op 24,2 ton. Toen werd er € 70,38 per 100 kilo betaald, wat neerkomt op een hectareprijs van € 17.069. Zuidhof: 'De export van biologisch pootgoed groeit. De meeste groei zit in Frankrijk, maar ook Zweden, Oostenrijk en Italië nemen steeds meer biologisch pootgoed af.'

**'We hebben behoefte
aan meer klasse E en meer
schurftschaal 1,5.'**

Tafelaardappelen

Hamsterwoede stuwt de prijs

De komst van het coronavirus zorgde ervoor dat de consumptieaardappeltelers van Agrico kunnen terugkijken op een redelijk goed seizoen.

‘De hamsterwoede in supermarkten als gevolg van corona heeft ons geholpen. Afnemers vonden kwaliteit minder belangrijk, als ze maar aardappelen kregen’, blikt commercieel manager Wieger van der Werff terug op seizoen 2019-2020. In totaal had Agrico in 2019 1375 hectare aan tafelaardappelen. De gemiddeld uitbetaalde prijs over de verschillende rassen voor de maat 0-op, kwam in 2019 uit op € 19,23 per 100 kilo. Dat is lager dan in 2018, toen de prijs uitkwam op € 34,21 per 100 kilo. Omgerekend naar hectareprijzen: voor 2019 komt deze uit op € 9.539 per hectare, exclusief PlanetProof-vergoeding. In 2018 bedroeg de hectareprijs € 15.033. Maar dat was door krapte op de markt dan ook de beste van de laatste zeven boekjaren.

18 procent meer opbrengst

Dat de prijs flink lager uitviel dan in 2018 had twee belangrijke oorzaken. De eerste is dat in heel Europa sprake was van hogere hectareopbrengsten, zo’n 18 procent meer dan in 2018. Het tweede probleem was dat gedurende het seizoen veel aardappels met een slechte uiterlijke kwaliteit uit de bewaring kwamen, dit als gevolg van langdurige regenval in de herfst. Door de slechte uiterlijke kwaliteit wilden supermarkten zo snel mogelijk overstappen op nieuwe oogst: beter uitziende aardappels uit Israël, Cyprus en Malta. Daardoor had Agrico minder weken om alle tafelaardappels goed verkocht te krijgen. Bovendien moest dit gebeuren in een vechtmkt. Dankzij de sterke marktpositie lukte het Agrico om met enkele grote afpakkers afspraken te maken om samen zoveel mogelijk aardappelen te verkopen en zo de schade te beperken. De komst van corona en de bijbehorende lockdowns zorgden ervoor dat de prijs uiteindelijk toch meeviel: flink lager dan 2018, maar flink hoger dan bijvoorbeeld 2017. ‘Corona is de redding geweest van onze afzet van consumptieaardappelen. De kwaliteit van de na de regen geoogste tafelaardappelen was dusdanig slecht dat wij die nooit zo’n goede plek hadden kunnen geven als er niet zo massaal was gehamsterd in coronatijd. De afzet liep als een trein en biologisch liep daarin ook heel hard mee,’ zo vertelt Van der Werff. ‘Wat ook meespeelde was dat mensen niet uit eten konden en thuis veel meer aan de slag gingen met eten. Dat heeft de afzet ook bevorderd’, vult operationeel manager Mark Zuidhof aan.

Verloop seizoen

Ook het tafelaardappelseizoen werd gekenmerkt door een tweedeling: de aardappelen van vóór de regen en de aardappelen van ná de regen. Zuidhof legt uit. ‘De aardappelen van voor de regen werden in de laatste weken van augustus en de eerste weken van september gerooïd. Dit zijn partijen met goede uiterlijke kwaliteit. Maar veruit het grootste gedeelte is gerooïd in oktober 2019, de periode ná de langdurige regenval die eind september begon. Die partijen zaten met veel nattigheid te lang in de grond en scoorden slecht op uiterlijke kwaliteit.’ Een deel van de partijen was kwalitatief van dien aard dat ze alleen als export kon worden afgezet. Er trad ook aanzienlijk meer blauw en rooibeschatting op in de aardappelen, een gevolg van de weersomstandigheden. De laatste jaren ziet Agrico ook verlies aan kwaliteit van de consumptieaardappelen, door ritnaalden en meer Rhizoctonia. ‘Dit is het gevolg van het steeds strenger wordende middelenbeleid’, stelt Zuidhof. De gemiddelde opbrengst van de tafelaardappelen kwam uit op 49,6 ton per hectare. Deze opbrengst ligt in lijn met het vijfjarig gemiddelde. Net als in de pootgoedteelt waren er ook bij de consumptieteelt grote opbrengstverschillen tussen bedrijven, ofwel het verschil tussen wel of niet kunnen beregenen.

PlanetProof

In 2019 viel 80 procent van de tafelaardappelen van Agrico onder het PlanetProof-keurmerk. Telers zijn regelmatig kritisch over het nut van PlanetProof, maar in 2019 bewees het keurmerk zijn waarde. ‘Als PlanetProof er niet was geweest, waren de supermarkten gedurende de coronatijd overspoeld met goedkope industrieaardappelen. PlanetProof was dit jaar dan ook een zeer waardevolle verzekeringspremie voor onze telers’, constateert Van der Werff.

Next Generation-ras 'Jacky'

Biologische tafelaardappelen

De gemiddelde prijs voor biologische consumptie-aardappelen, ongesorteerd 0-op, kwam uit op € 38,41 per 100 kilo. Omgerekend is dat € 13.738 per hectare. Dit is de op een na beste prijs van de afgelopen zeven jaar. Alleen 2018 was met € 41,97 per 100 kilo en € 14.539 per hectare beter. Er was opnieuw sprake van een droge en hete zomer, wat de groei van de aardappelen niet bevorderde. Toch was de gemiddelde opbrengst met 29,4 ton per hectare geroid in de maat 40/65 conform het vijfjarige gemiddelde. De jonge rassen Levante, Twinner en Twister deden het qua opbrengst erg goed. 'Daarin maken we grote stappen voorwaarts', constateert Zuidhof. Agria en Ditta stelde qua opbrengst ietwat teleur. De sortering was qua grofte wel bovengemiddeld, vooral de Twister.

Na een moeizame start van het seizoen kwam de afzet langzaam maar zeker op stoom. Vooral de markt in Duitsland was erg goed. Bij de afzet naar de industrie had Agrico veel concurrentie uit Duitsland en voor de supermarkten geldt hetzelfde verhaal als voor de gangbare tafelaardappelen: de coronahamsterwoede zorgde voor veel afzet tegen zeer goede prijzen.

Next Generation-rassen

Sinds twee jaar voert Agrico haar innovatieve rassen onder het label Next Generation. Dankzij hun unieke *Phytophthora*-resistentie lenen deze rassen zich bij uitstek voor biologische teelt. Daarnaast beschikken deze rassen ook over uitstekende consumptiekwaliteiten. Voor bijna elk segment is inmiddels een geschikt Next Generation-ras beschikbaar. Op dit moment bestaat het pakket uit de rassen Twinner, Twister, Alouette, Carolus, Levante, Novy en Ardeche. Drie nieuwe rassen komen er aan: Fenna, Jacky en Beyoncé.

Voor wat betreft de totale afzet van biologische consumptieaardappelen, inclusief industrieaardappelen: in oogstseizoen 2019 bedroeg het percentage Next Generation-rassen in het totale biologische Agrico-areaal 60 procent. Voor oogst 2020 groeit dit naar 72 procent. Het streven is om in 2022 op 90 procent te zitten. Zuidhof: 'We kunnen rustig concluderen dat de Next Generation-rassen een groot succes zijn.'

Dochteronderneming Leo de Kock

Drie weken lang bijna 24/7 gedraaid

Voor AG-retailspecialist Leo de Kock, dochteronderneming van Agrico, was 2019-2020 een memorabel boekjaar. De hamsterwoede zorgde dit voorjaar voor tropenweken op het bedrijf in Purmerend.

Directeur Jan Bijleveld kijkt terug op een roerig boekjaar. Ook voor de medewerkers van Leo de Kock hakte het persoonlijk leed dat mensen binnen Agrico trof er behoorlijk in. De nieuwbouw van kantoor en magazijn had z'n impact en dan was daar in maart ineens corona. 'Wat er toen gebeurde, valt amper te analyseren, laat staan te vergelijken met een regulier boekjaar', zegt Bijleveld.

Welke invloed heeft de uitbraak van corona gehad op de omzet van Leo de Kock?

'Die invloed was groot. Dat wat er met de toiletrollen gebeurde, gebeurde ook met de aardappelen: mensen gingen hamsteren. Na de eerste toespraak van Rutte op televisie waren de aardappelen niet meer aan te slepen. Om een indicatie te geven: normaal gaan er per dag 150 pallets met verpakte aardappelen de deur uit, nu waren dat er 400 en daarmee zaten we over de top van onze capaciteit. Als we meer capaciteit hadden gehad, hadden we 800 pallets per dag kunnen leveren, zo groot was de vraag.'

Leo de Kock heeft financieel dus een goed jaar achter de rug?

'Ja, dat hebben we en dat heeft twee redenen. De eerste is een efficiencyverbetering aan de operationele kant. De tweede is dat we meer aardappelen hebben verkocht, niet in de laatste plaats dankzij corona. We hebben zo'n 3.000 ton meer aan volume gedraaid dan in een gemiddeld jaar.'

Hoe hebben jullie ervoor gezorgd dat je die enorme vraag ook kon leveren?

'Zowel het kantoor- als productiepersoneel heeft in maart drie weken achter elkaar bijna 24/7 gedraaid. In de pauzes en de weekenden werd er doorgewerkt om maar zoveel mogelijk aan de vraag te kunnen voldoen. Na een dikke maand keerde de rust langzaam weer een beetje terug, maar nu zitten we nog steeds op 160 pallets per dag. Iedereen is blij dat we dit hebben kunnen bolwerken, maar het is wel ten koste gegaan van vele overuren. Het had van ons wel iets rustiger gemogen.'

Ondertussen had ook de nieuwbouw z'n impact op de medewerkers.

'We hebben een nieuw kantoor gekregen en een hypermodern magazijn met drie nieuwe laaddocks. Dat geeft ons flink meer ruimte om te groeien de komende jaren. Maar het betekende ook improvisatie en flexibiliteit van onze medewerkers.

Zo zaten kantoormedewerkers van ons een tijd lang dicht tegen de gekoelde productiehal aan te werken, elektrische kachels en thermo-ondergoed waren daardoor een tijdje standaard hier.'

Wat doet Leo de Kock precies?

'Ons bedrijf koopt tafelaardappelen in, hoofdzakelijk bij Agrico. Deze leveren we in circa dertig verschillende verpakkingen aan Albert Heijn, een aantal biologische supermarkten en enkele groothandelaren. Albert Heijn is verreweg onze grootste klant. We leveren jaarlijks zo'n 32 miljoen verpakkingen af van gemiddeld 1,1 kilo en kruipen naar de 1 kilo. De trend is steeds kleinere verpakkingen. Het grappige is dat in coronatijd de mensen juist weer grotere verpakkingen wilden. We hebben de flexibiliteit om daarin snel te schakelen.'

Wat is de strategie van Leo de Kock?

'Aardappelen verpakken en verkopen is onze corebusiness. Maar we presenteren ons liever als AG-retailpartner. Omdat we veel meer doen dan alleen maar verpakte aardappelen leveren. We proberen bijvoorbeeld een goede klant als Albert Heijn zoveel mogelijk te ontzorgen. Dat betekent het beheren van de logistieke stromen en de voorraden, zorgen dat je bestellingen aanpast als je minder omloopsnelheid verwacht, adviseren over promotieacties, kortom op verschillende fronten kennis leveren. We brengen de wensen van de retailer en de mogelijkheden van de teler bij elkaar, zodat er voor beide maximaal profijt en een eerlijke prijs uitrolt. In partnerships kun je zoiets beter realiseren dan wanneer je alleen maar toeleverancier bent.'

Leo de Kock is klaar voor de toekomst?

'Helemaal. We hebben nieuwe en ruimere gebouwen, een nieuwe website en een nieuw logo. Ook werken we sinds kort met ons nieuwe ERP-systeem. We zijn klaar voor onze nieuwe rol: professionele AG-retailpartner zijn, die van akker tot en met de retailer de verbindende factor is. Of het nu middelengebruik of prijs betreft, ons doel is complete transparantie in de keten van de akker tot en met het schap.'

Buitenlandse dochterondernemingen

Goed jaar voor buitenlandse dochters Agrico

Hoe hebben de buitenlandse dochterondernemingen van Agrico het gedaan in het afgelopen boekjaar?

Ondanks de Covid-19-crisis draaiden alle buitenlandse deelnemingen van Agrico een goed jaar. Met name de dochters in Canada, Polen en Turkije hebben een heel goed jaar achter de rug, beter dan verwacht. De buitenlandse activiteiten zorgen ruwweg voor een kwart van de totaalomzet van Agrico en deze bijdrage is nog continu in ontwikkeling.

Coördinator van de buitenlandse activiteiten van Agrico is Gilles Fontaine, directeur van Agrico's Franse dochter Desmazières. Het Franse bedrijf werd dit jaar een 100 procent dochteronderneming van Agrico en laat jaar op jaar goede resultaten zien. De activiteiten van het bedrijf zijn vergelijkbaar met wat Agrico in Nederland doet. Om van elkaar te kunnen leren en om het beste uit de samenwerking te halen, is Fontaine aangesteld als coördinator van alle buitenlandse deelnemingen van Agrico. Hij moet er onder andere voor zorgen dat de Agrico-strategie bij alle dochters goed wordt doorgevoerd en dat elk bedrijf optimaal functioneert. 'Zodat we samen de goede groei in de hele groep kunnen bereiken', zo vat Fontaine samen.

Desmazières heeft een jaaromzet van € 60 miljoen. Het bedrijf laat door circa 200 akker-bouwers op zo'n 4000 hectare pootaardappelen telen. Daarnaast zijn er 25 producenten van biologische tafelaardappelen die in totaal 150 hectare biologische consumptie-aardappelen telen. Het bedrijf telt 33 medewerkers.

Fontaine kijkt met tevredenheid terug op oogstjaar 2019. 'Het was een goed, maar zeker ook bewogen jaar. Agrico heeft mij gevraagd om als coördinator op te treden van alle buitenlandse deelnemingen, Afrika en India uitgezonderd. Samen hopen we de komende jaren een stabiele buitenlandse groei te realiseren.

Een overzicht van de resultaten van de buitenlandse ondernemingen in het afgelopen boekjaar:

Frankrijk – Desmazières

Monchy-le-Preux, G. Fontaine, 33 mdw.

Een erg goed resultaat voor Desmazières. Het seizoen in Frankrijk was warm en droog en de fysieke opbrengsten haalden een normaal niveau. Dankzij het goede handelsvolume en het lage niveau onverkocht, was de omzet in lijn met de verwachtingen binnen de Agrico-groep.

Verenigd Koninkrijk – Agrico UK

Castleton, A. Gibson, 14 medewerkers

Ook in Engeland was sprake van een warm en droog aardappelseizoen met normale opbrengsten. De omzet lag iets lager dan in oogstjaar 2018, toen sprake was van een bovengemiddelde oogst. Bestuur en directie van Agrico zijn tevreden met de resultaten van Agrico UK.

Polen – Agrico Polska

Lebork, D. Johnston, 9 medewerkers

Agrico Polska zit in de lift. Er werd 25 procent meer geteeld in een erg droog en warm jaar. De opbrengsten waren normaal, maar door de uitbreiding van het areaal en goede handelsmarges steeg de omzet met maar liefst 40 procent.

Zweden – Agrico Nordic

Jönköping, S. Pedersen, 3 medewerkers

De Zweedse Agrico-dochter beleefde een zeer moeilijk jaar. De opbrengsten waren normaal, maar de prijzen duidelijk te laag. De resultaten waren dan ook lager dan verwacht.

Slovenië – Interseme

Ljubljana – P. Stuhec, 5 medewerkers

Interseme, het dochterbedrijf van Agrico in Slovenië, is een handelsmaatschappij. Het bedrijf teelt zelf geen aardappelen. Het bedrijf heeft een prima jaar achter de rug. De omzet lag 1 procent boven vorig jaar. Het resultaat was redelijk vergelijkbaar met vorig jaar.

Canada – Parkland

Edmonton, K. Sawatzky, 5 medewerkers

In tegenstelling tot de meeste andere landen was in Canada sprake van een erg nat seizoen, met moeilijke rooiomstandigheden. De opbrengsten vielen tegen, de kwaliteit ook en daarmee ook de omzet, die weliswaar iets hoger lag dan vorig jaar, maar wel 4 procent onder de prognoses uitkwam. De resultaten waren beter dan vorig jaar, maar er zit meer potentie in deze dochter.

Turkije – AR Tarim

Kayseri, E.S Sadak, 19 medewerkers

De investeringen in AR Tarim in Turkije – een niet geconsolideerde deelneming van 50 procent - beginnen vruchten af te werpen. De omzet in Turkse lira groeide met maar liefst 50 procent ten opzichte van vorig jaar, terwijl het resultaat 18 procent hoger was dan de prognoses. In euro's gerekend viel de groei lager uit, maar bij Agrico is alom tevredenheid over de ontwikkeling van zijn Turkse dochter.

Kenia

2020 kenmerkt zich door een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Eerst zorgde langdurige en zware neerslag in Kenia voor operationele uitdagingen en dit had tevens commerciële consequenties. Later dit jaar resulteerde COVID-19 ook in Kenia in een grote mate van onzekerheid. Zodoende is in de loop van het jaar besloten om het geplande areaal met ca. 30% te verlagen (van 158 naar 110 hectare). Tegelijkertijd hebben wij onze operatie zo flexibel mogelijk ingericht.

De activiteiten in Kenia zijn vooral gericht op de toekomst, nu levert Kenia nog geen bijdrage aan het resultaat. Onze activiteiten in Kenia zijn ondergebracht in twee participaties:

- **Agrico East Africa (AEA)**

Nairobi , Willem Dolleman, 0 medewerkers

AEA is een onderneming waarmee we lokaal onze rassen registreren en licenties innen. AEA heeft thans geen medewerkers in dienst. Daar waar nodig worden derden ingehuurd voor specifieke werkzaamheden. Agrico heeft in dit bedrijf een aandeel van 70 procent, AEA wordt zodoende in onze jaarcijfers geconsolideerd.

- **Potato Services Africa (PSA)**

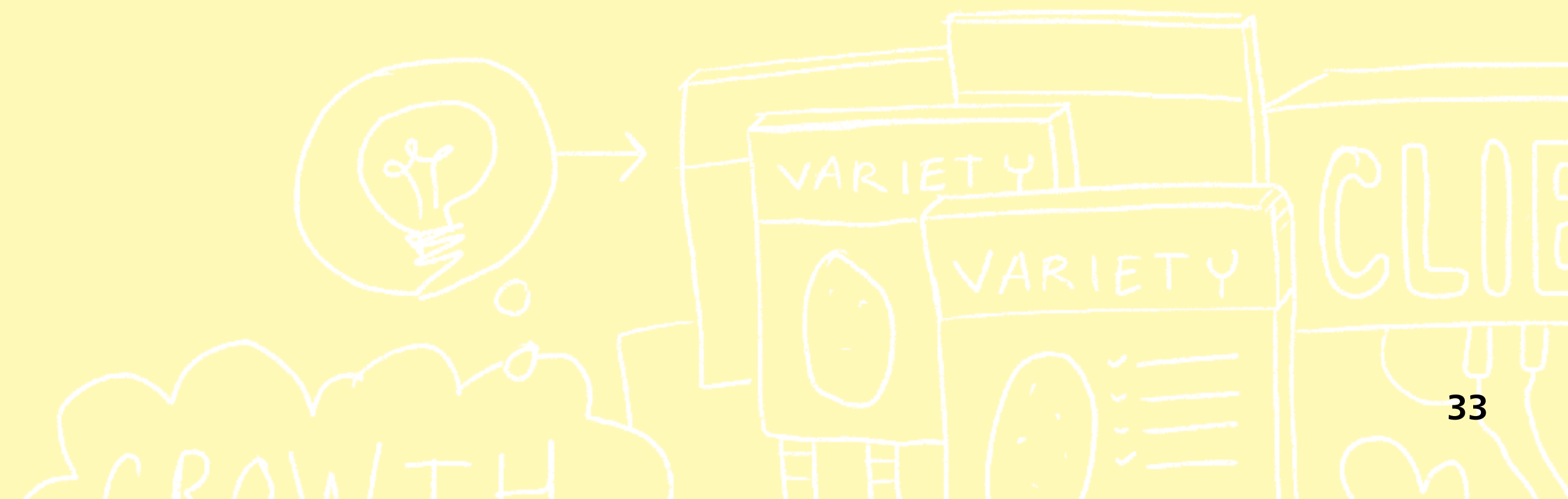
Highland's farm Nakuru, Shaun Zambuni, 23 medewerkers

PSA importeert, vermeedert, vermarkt en distribueert onze Agrico-rassen op de Keniaanse markt. Agrico heeft in deze joint venture een aandeel van 45 procent, meerderheidsaandeelhouder is onze Keniaanse partner MPL.

India – SV Agrico India Private Ltd

Pune, Hemant Gaur, 7 medewerkers

Agrico startte afgelopen boekjaar een nieuwe joint venture in India, SV Agrico Pvt. Deze onderneming produceert miniknollen van Agrico-rassen en is het fundament waarmee wij onze rassen op de lokale markt introduceren. Agrico heeft in deze joint venture een aandeel van 45 procent, meerderheidsaandeelhouder is onze Indiase partner SV Agri.

Implementatie- strategie 2030 in volle gang

Agrico is volop bezig met de uitvoering van het strategieplan Agrico 2030. Goede groei en kwaliteit leveren op alle fronten zijn de twee kernitems van de nieuwe strategie. Het plan vormt de leidraad voor beslissingen binnen de coöperatie.

Yvonne Rook, HR-manager

De implementatie van strategie 2030 is in volle gang. Binnen Agrico heeft het geleid tot een aantal nieuwe afdelingen en functies. In totaal kwamen er het afgelopen boekjaar 15 nieuwe medewerkers bij. Het totale personeelsbestand van Agrico telt op 31 juli 2020 – inclusief Agrico Research – 158 medewerkers, verdeeld over 142,5 fte. De vier belangrijkste redenen voor de wisselingen in het personeelsbestand waren: nieuwe functies die voortvloeien uit strategie 2030, functies ten behoeve van nieuwe afdelingen, de implementatie van een nieuw ERP-systeem en de opvolging van mensen die met pensioen gaan. Ondertussen vond intern ook een flink aantal verschuivingen plaats van posities.

Yvonne Rook, HR-manager bij Agrico, vertelt hoe dat komt. 'Bestaande medewerkers solliciteerden op nieuwe functies en dat leidde tot de nodige interne verschuivingen van posities.' Ze geeft aan dat dit aansluit bij het HR-beleid van Agrico. 'We willen niet te veel in hokjes denken. Het is goed dat medewerkers zich willen blijven ontwikkelen. Zo krijgen medewerkers een breder inzicht in de organisatie, ontstaat er begrip voor andermans werk en krijgen ze meer zicht op de onderlinge verbanden.'

Digitalisering

Digitalisering is een onderdeel van de nieuwe strategie. Digitalisering biedt kansen en mogelijkheden om efficiënter te werken en om op nieuwe manieren te communiceren. In 2018 startte Agrico een groot project op om het bestaande ERP-systeem te vernieuwen. ERP brengt de automatische afhandeling van logistieke, administratieve en financiële bedrijfsprocessen onder in één informatie- en managementsysteem. Samen met een externe begeleider heeft Agrico dit gecompliceerde en uitgebreide proces grondig aangepakt. Allereerst zijn alle huidige processen van Agrico in kaart gebracht. Daarna zijn alle knelpunten gedefinieerd en uiteindelijk is er aangegeven wat er beter kan. De laatste stap in dit proces was een systeem met een leverancier, die ook de implementatie voor zijn rekening neemt. Dat is het Dynamics 365 (D365) ERP-systeem van Microsoft® geworden. Het bedrijf Cegeka richt het systeem in. De planning is dat het systeem op 1 augustus 2021 van start gaat.

Rook vertelt dat de implementatie een omvangrijke en vooral ook complexe operatie is. 'Een groot aantal medewerkers van Agrico is nauw betrokken bij het project, genaamd Lotus. Komend oogstjaar zal het project veel tijd en inspanning vragen van de medewerkers. Er wordt daarom goed gekeken naar een juiste balans tussen de projecttaken en de operationele werkzaamheden', aldus Rook. Ze vertelt dat er afgelopen boekjaar per functie een impactanalyse is gemaakt van wat er door het nieuwe ERP-systeem aan taken verdwijnt, bijkomt en verandert. Personele consequenties heeft D365 niet. Interne trainingen en personele bijeenkomsten moeten de medewerkers het komende oogstjaar voorbereiden op de ingebruikname per 1 augustus 2021.

**'We willen niet
te veel in hokjes
denken'**

Generatiebeleid

Sinds 1 januari 2019 is het zogeheten generatiebeleid binnen Agrico van kracht. Er is gekozen voor één regeling voor alle generaties. Dit is het kader waarbinnen individuele afspraken met medewerkers gemaakt kunnen worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de functie die iemand bekleedt en persoonlijke omstandigheden.

Het generatiebeleid bestaat uit een viertal pijlers.

- 1) Aanpassing arbeidstijd (afschaffen ATV)
- 2) Koop- en verkoopregeling van verlofdagen
- 3) Seniorenregeling
- 4) Overige arbeidsvoorwaarden

‘Het generatiebeleid is een succesvol initiatief, want er wordt volop gebruik gemaakt van de verschillende regelingen’, volgens Rook.

Arbeidsmarktcommunicatie

Agrico is altijd op zoek naar mensen met kwaliteit. Daarom staat het bedrijf onder andere op banenmarkten van agrarische hogescholen en middelbare scholen, om meer herkenbaarheid onder studenten te krijgen. ‘Daarnaast geven wij input aan scholen om opleidingsprogramma’s beter te laten aansluiten op het werkveld.

Tijdens wervingsacties maken we duidelijke keuzes in hoe we ons profileren om de doelgroep te bereiken. Wij kunnen niet overal aan deelnemen in verband met de benodigde inzet van middelen en medewerkers. Maar als we deelnemen, willen wij er professioneel staan met een duidelijk doel’, zegt Rook.

Opleidingen

Medewerkers krijgen kansen om zich bij Agrico te ontwikkelen. Op basis van persoonlijke ambitie, doorgroeimogelijkheden en ontwikkelingen binnen het vakgebied kunnen medewerkers bij Agrico diverse opleidingstrajecten doorlopen. Dat gebeurt zowel op individuele basis als met de gehele afdeling. De trajecten worden op verschillende manieren gegeven: via coaching, klassikaal of via in-company training. Het onderhouden van talen is binnen een internationale organisatie een must. Naast intensieve individuele taalcursussen hebben drie taaldocenten intern aan groepen medewerkers lessen gegeven in de Duitse, Engelse en Franse taal. Dit opleidingsaanbod wordt gecontinueerd. ‘We investeren niet alleen in vaste medewerkers, maar ook in potentiële nieuwe collega’s. Zo wordt elk binnenkomend stage- of afstudeerverzoek in behandeling genomen. Ook wordt bij projecten afgewogen of een bepaalde vraag kan worden uitgezet bij een student’, aldus Rook.

Arbeidsomstandigheden

Het ziekteverzuim voor 2019-2020 is als volgt.

Agrico BV: 2,4%

Agrico Research BV: 2,2%

Agrico voert een actief beleid om de gezondheid van medewerkers optimaal te houden. Zo is de stimuleringsregeling vitaliteit een vaste arbeidsvoorwaarde. Iedere medewerker krijgt een vitaliteitsbudget aangeboden, om naar eigen inzicht aan zijn of haar vitaliteit te werken. Daarnaast biedt Agrico kantoorfruit aan.

In de afgelopen maanden werd de samenleving geconfronteerd met Covid-19. De impact van het virus op de bedrijfsvoering was groot. ‘Maar in de fase van de intelligente lockdown, is Agrico er collectief in geslaagd om ‘gewoon door te werken’ of zelfs ‘buitengewoon hard door te draaien in tijden van crisis.’ Rook sluit af met de woorden dat het voor alle medewerkers een bewogen jaar was. ‘Met helaas ook verlies van mensen in de organisatie. De veerkracht die alle medewerkers hebben getoond, samen de schouders eronder, is bewonderenswaardig.

We geloven in goede groei voor iedereen

Het CSR-beleid reflecteert wie Agrico is, hoe het bedrijf wil samenleven en samenwerken met respect voor mens, milieu en maatschappij. 'Agrico wil alleen 'goed' groeien, anders heeft groeien geen waarde', zegt René Vernooij, coördinator CSR bij Agrico.

René Vernooij, coördinator CSR bij Agrico

CSR staat voor Corporate Social Responsibility. De Nederlandse betekenis is Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Agrico is gestopt met deze betiteling, omdat het bedrijf erg internationaal georiënteerd is en de wereld graag wil laten zien dat het CSR hoog in het vaandel heeft staan.

Vijf pijlers

‘Ons CSR-beleid reflecteert wie we zijn, hoe we willen samenleven en samenwerken met respect voor mens, milieu en maatschappij. Dit hebben we vastgelegd in onze strategische doelen aan de hand van vijf pijlers die aansluiten op de internationale CSR-thema’s van de Verenigde Naties’, vertelt René Vernooij. Hij is sinds november 2019 coördinator CSR bij Agrico. Dit is een nieuwe functie binnen Agrico. Kort gezegd moet Vernooij zorgen voor het organiseren, structureren en meten van de CSR-doelen van Agrico. ‘Het objectief kunnen meten van CSR en goede groei is één van mijn kerntaken.’

De vijf CSR-pijlers van Agrico die vallen onder het aandachtsgebied sustainability zijn:

1. Eerlijke & Verantwoorde productie
2. Voedselvoorziening & Nieuwe markten
3. Milieu & CO₂-reductie
4. Betrokken & Gezonde medewerkers
5. Gezondheid & Innovatie

Eerlijke & Verantwoorde productie

Goede groei is eerlijke groei, vindt Agrico. Daarom stimuleert het bedrijf een eerlijke prijs voor iedereen. ‘Dit betekent het verhogen van de inkomens van boeren door hogere opbrengsten per oogst, het aanzienlijk verlagen van de risico’s op misoogsten en het ontwikkelen van duurzame aardappelwaardeketens. Daarmee wordt waarde gecreëerd waar iedereen in de aardappelketen van profiteert’, verduidelijkt Vernooij deze doelstelling.

Voedselvoorziening & Nieuwe markten

De aardappel is van nature een zeer duurzaam gewas door het lage waterverbruik en de hoge opbrengst in relatie tot de gebruikte grond. Vernooij: ‘Daarmee hebben we een troef in de strijd tegen honger en armoede. Daarnaast werken we in toenemende mate met *Phytophthora*-resistente rassen. Hiermee kunnen we op steeds meer plekken in de wereld rassen laten groeien. Dit draagt direct bij aan het borgen van voedselzekerheid wereldwijd.’

Milieu & CO₂-reductie

Bij dit thema gaat het om het verkleinen van de footprint. Groene energie, schonere vrachtwagens en meer binnenvaart moeten zorgen voor CO₂-reductie van onze transportbewegingen. Het energieverbruik van het nieuwe kassencomplex bij Agrico Research is gehalveerd en Agrico werkt met een compensatieplan voor gevlogen kilometers. ‘Ook ons duurzame kweekprogramma, waarin we aardappelrassen met natuurlijke resistenties ontwikkelen en daardoor minder afhankelijk worden van gewasbeschermingsmiddelen, kunnen we heel goed koppelen aan CSR’, vertelt Vernooij.

Betrokken en gezonde medewerkers

Agrico zet in op duurzame inzetbaarheid en gezondheid van de medewerkers. Groei begint namelijk bij mensen, is het motto. Hoe hou ik mensen gezond, is een belangrijk item binnen Agrico. Vernooij: 'We werken met lifestyle-programma's, er is een controlerend bedrijfsarts, maar we kijken bijvoorbeeld ook hoe we thuiswerken kunnen faciliteren om het risico op Covid-19 te verminderen.' Ook werd het kantoor dit jaar zo ingericht dat alle medewerkers op 1,5 meter van elkaar kunnen werken.

Gezondheid & Innovatie

Het vijfde en laatste thema is gezondheid en innovatie. 'We zetten in op het verbeteren van de voedselveiligheid. Dat doen we onder andere door onafhankelijke certificering, teeltprotocollen en stresstesten. Met onze kweekdoelen ontwikkelen we duurzame innovatieve rassen die de voedingswaarde van de aardappel nog verder verbeteren', zegt Vernooij.

Vier andere aandachtsgebieden

De vijf genoemde CSR-pijlers vallen onder het aandachtsgebied Sustainability, het visitekaartje van Agrico. Maar er zijn ook nog vier andere, minder zichtbare thema's, die eveneens onder CSR vallen. Dit zijn Compliance, Quality Assurance (QA, certificering), Teeltoptimalisatie en Risk Assurance.

Compliance

Compliance is ervoor zorgen dat de bedrijfsactiviteiten van Agrico voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. In de strategienota 'Samen werken aan goede groei' is dat een van de benoemde actiepunten. Compliance is de zogeheten 'licence-to-operate'. Het speelveld aan regels waar bedrijven aan moeten voldoen vernieuwt en wordt steeds dynamischer en complexer. Ook moeten bedrijven steeds transparanter communiceren over hun acties. Dit alles maakt het noodzakelijk om allerlei zaken via één bureau te coördineren. Binnen Agrico is ervoor gekozen het vraagstuk 'Compliance' onder bedrijfsvoering te positioneren binnen de afdeling CSR, die hiervoor verantwoordelijk is.

Quality Assurance

Ook het thema QA valt onder CSR. Dit bevat alles op gebied van telerscertificering, zoals GLOBALG.A.P., Skal en PlanetProof. QA is de afdeling die controleert of telers hun teeltregistratie op tijd hebben ingeleverd, of ze de juiste middelen voor de juiste bestemmingen gebruiken, kortom alles wat met teeltcontrole te maken heeft. Vernooij vertelt dat hier de komende jaren dankzij het nieuwe ERP-systeem op digitaal gebied grote slagen kunnen worden gemaakt. 'Dat geldt ook voor het vierde aandachtsgebied: teeltoptimalisatie.'

Teeltoptimalisatie

Onder het vierde CSR-aandachtsgebied, teeltoptimalisatie, gaat het om zaken als teeltregistratie, klachten, performance-systeem, robotisering en precisielandbouw. 'Je moet dan denken aan het digitaal zo organiseren dat de teeltregistratie simpel en eenvoudig wordt. Een klacht komt binnen bij ons ERP-systeem en wordt data die we kunnen gebruiken om te verbeteren. En bij een performance-systeem moet je denken aan een telersranglijst op basis van kwaliteit, opbrengst of duurzaamheid. Bij robotisering gaat het vooral om kennis delen en ontsluiten.'

Vernooij geeft aan dat het zijn taak is om de vooruitgang op al deze gebieden zicht- en meetbaar te maken. 'Dat is niet van vandaag op morgen geregeld, maar de digitale transformatie binnen Agrico gaat ons daarbij wel erg helpen, daar ben ik van overtuigd.'

Risk assurance

Het vijfde en laatste aandachtsgebied is risk assurance. Dit betreft het managen van alle risico's die op het bedrijf kunnen afkomen. 'Denk bijvoorbeeld aan corona.'

CSR als filosofie

Vernooij is helder in zijn analyse over het belang van CSR. 'Wij geloven in goede groei voor iedereen: voor onze telers, onze medewerkers en onze klanten. Goede groei, vormgegeven via CSR, is onderdeel van een gezonde bedrijfsfilosofie. Heb je vandaag de dag geen mening over CSR of heb je het niet ingericht binnen je bedrijf, dan verlies je kansen op de markt of ontwikkelingen in de nabije toekomst.' Ingewikkeld? Dat valt volgens hem alleszins mee. 'Als je alle componenten bij elkaar optelt, is het vooral een kwestie van gewoon je gezonde boerenverstand gebruiken. Doe gewoon de goede dingen.'

ERP-systeem kan geweldig helpen in teeltoptimalisatie

Het nieuwe ERP-systeem moet uitwisselen van gegevens veel makkelijker maken. René Vernooij denkt dat er in teeltoptimalisatie grote slagen gemaakt kunnen worden met het nieuwe systeem. 'De koppeling van certificeringsinstanties aan ons ERP-systeem scheelt straks een hoop werk. Nu moeten wij per teler de certificeringsinstantie bellen om te horen of deze gecertificeerd is en moet er eerst van alles opgestuurd en opgeslagen worden. Straks is dat met een druk op de knop klaar.' Dezelfde koppeling wil Agrico ook maken met de database van de Kamer van Koophandel. Zodat het helder is met wie er zaken worden gedaan. 'Maar ook voor het ontsluiten van onze eigen gegevens over teelt, kwaliteit en nieuwe rassen moet het meer kansen bieden voor ons.'

Hoe de coöperatie Agrico in elkaar steekt

Coöperatie Agrico U.A. is een coöperatie naar Nederlands recht met 1564 Nederlandse leden (804 bedrijven). De coöperatie wordt bestuurd door het bestuur, dat benoemd wordt door de ledenraad. De coöperatie houdt alle aandelen van de structuurvennootschap Agrico B.V. In Agrico B.V. zijn de handels-activiteiten ondergebracht van het product dat de leden aan de coöperatie leveren. Daarnaast fungeert Agrico B.V. als houdstermaatschappij van groeps-maatschappijen en deelnemingen.

Vanuit het oogpunt van corporate governance zijn bij Coöperatie Agrico U.A. en Agrico B.V. de volgende colleges relevant:

- de ledenraad van de coöperatie
- het bestuur van de coöperatie c.q. de raad van commissarissen van Agrico B.V.
- de directie van Agrico B.V.

De raad van commissarissen van Agrico B.V. vormt een personele unie met het bestuur van de coöperatie.

Jaarlijks organiseert de coöperatie voor de leden van al haar organen een coöperatiedag. Tijdens deze dag kunnen de leden ervaringen uitwisselen en onderwerpen bespreken die voor een ieder van belang zijn. In 2019/2020 is deze dag een toelichting gegeven op de uitkomsten van het ledenbetrokkenheidsonderzoek en zijn de leden van de bestuursorganen na een korte introductie over zeggenschap en verschillende vormen van invloed uitoefenen aan de slag gegaan met hun rol bij concrete Agrico-onderwerpen.

De ledenraad van de coöperatie

De leden van de ledenraad worden op voordracht van een kandidaat-stellingscommissie van de ledenraad benoemd door de centrale ledenvergadering.

De ledenraad laat zich voor het doen van een voordracht bijstaan door een kandidaatstellingscommissie, die telkens bestaat uit twee of drie leden van de ledenraad en een lid van het bestuur. De ledenraad bestond op 31 juli 2020 uit 17 leden. De zittingsduur bedraagt maximaal tweemaal vier jaar.

Het bestuur van de coöperatie heeft goedkeuring nodig van de ledenraad voor bepaalde, in de statuten omschreven, besluiten. Goedkeuring is onder meer vereist voor:

- wijziging van de statuten van de coöperatie
- het verstrekken van zekerheden
- het starten van branchevreemde activiteiten
- belangrijke investeringen

In de statuten is bepaald wanneer en bij welke bedragen bovenstaande en andere besluiten goedkeuring van de ledenraad vergen. Verder is de ledenraad belast met de benoeming van de leden van het bestuur, de vaststelling van de jaarrekening en het strategisch meerjarenplan. Ten slotte zijn besluiten die het bestuur van de coöperatie neemt in haar hoedanigheid van aandeelhoudersvergadering van Agrico B.V. onderworpen aan de goedkeuring van de ledenraad, waaronder de dechargeverlening voor het gevoerde toezicht aan de raad van commissarissen van Agrico B.V.

Ledenraad

In boekjaar 2019/2020 vergaderde de ledenraad vijf keer. Naast het bespreken en vaststellen van de jaarrekening heeft de ledenraad ingestemd met wijziging van de statuten van Coöperatie Agrico U.A. en het huishoudelijk reglement. De ledenraad heeft ingestemd met het gelijktrekken van de bedrijfsregistratie bij Agrico met de registratie zoals deze bekend is bij de Kamer van Koophandel en de aanpassing hiervan in het huis-houdelijk reglement. Tevens heeft de ledenraad goedkeuring gegeven aan overname van het minderheids-aandeel van Desmazières.

De ledenraad heeft verder onder andere gesproken over de voorziene vermogensaanwas en de hoogte en wijze van financiering van investeringen op basis van het financieringsmodel van Agrico, de actiepunten uit het ledenbetrokkenheidsonderzoek en heeft een update ontvangen van de strategische projecten.

Bij elke vergadering van de ledenraad is een afvaardiging van het jongerencollege aanwezig.

De samenstelling van de ledenraad is in boekjaar 2019/2020 gewijzigd. In de centrale ledenvergadering van december 2019 zijn twee leden afgetreden, de heren A.M.J.M. van Tiggelen en M. Torringa. In de vacature van de heer Van Tiggelen is benoemd mevrouw P.J. Koetsier-van der Wel. Voor de vacature van de heer Torringa is geen kandidaat gevonden; deze vacature is daarom niet ingevuld. De heer H.U. Coolman is herbenoemd.

Tijdens de centrale ledenvergadering werd naast de toelichting op het jaar-verslag 2018/2019 ook een toelichting gegeven op de statutenwijziging van Coöperatie Agrico U.A. en Agrico B.V. De centrale ledenvergadering werd afgesloten met een inleiding van de heer Jacques van Outryve, landbouw-kundig ingenieur en Europees- en landbouwjournalist, over de toekomst van de Europese landbouw.

De commissie van beroep

Voor geschillen binnen de coöperatie is er een commissie van beroep. Deze commissie beoordeelt en beslist over voorgelegde geschillen tussen leden/bedrijven en de coöperatie. De commissie van beroep bestaat uit zes leden die benoemd worden door de ledenraad. Jaarlijks vindt er overleg plaats tussen de commissie van beroep en de voorzitter van het bestuur en de voorzitter van de directie van de vennootschap met als doel een toelichting te geven op het beleid en de gang van zaken binnen de coöperatie.

Het jongerencollege

Het jongerencollege van Agrico organiseerde in boekjaar 2019/2020 vier bijeenkomsten. Bij elke ledenraadsvergadering was een afvaardiging van het jongerencollege aanwezig. Zij hebben geen stemrecht, maar kunnen op deze wijze participeren en leren. De heer P. Kemmeren is voorzitter van het jongerencollege; de heer G. Maters is vice-voorzitter. Het jongerencollege heeft gesproken over het ledenbetrokkenheidsonderzoek en de klachtenafhandeling. In juli jl. hebben de heren J. den Boer en V. Koekoek afscheid genomen van het jongerencollege; de heren J.A. Havinga en S. te Selle zijn toegetreden tot het jongerencollege.

De poolcommissies

Coöperatie Agrico U.A. heeft drie poolcommissies: een voor pootaardappelen gangbaar geteeld; een voor consumptie-aardappelen gangbaar geteeld en een voor biologisch geteelde poot- en consumptieaardappelen. De poolcommissies voeren regelmatig overleg met Agrico over de teelt- en afnamecondities van de poolovereenkomsten. Gedurende het jaar worden productgroepvergaderingen georganiseerd, waarbij een afvaardiging van de organisatie en van de poolcommissies met de leden in gesprek gaan over de relatie tussen teler/lid en de coöperatie. In alle poolcommissies is de bijlage bij de teeltovereenkomst oogst 2020 besproken en vastgesteld.

De poolcommissie pootaardappelen heeft zeven keer vergaderd. In de poolcommissie zijn onder andere de herziening van de voorsorteer- en tarraregeling besproken. Er is in dat kader een werkbezoek gebracht aan een tweetal exporteurs. De heer J.C. van Heerwaarden is afgetreden; de heer S. Visser is in zijn plaats toegetreden.

De poolcommissie consumptie-aardappelen gangbaar geteeld heeft vijfmaal vergaderd. De poolcommissie is een pilot gestart over de sortering/maatvoering van uitgangsmateriaal, en heeft aandacht gegeven aan de Arsenalpool en de auditvergoeding PlanetProof. De heer R.A.M. Zijlmans is afgetreden; de heer J. Hoekstra is in zijn plaats toegetreden tot de poolcommissie consumptie.

De poolcommissie voor biologisch geteelde poot- en consumptie-aardappelen heeft vijfmaal vergaderd.

De commissie heeft onder andere gesproken over de analyse vergoedingen pootgoed, de prijsbepalingsmethode van het uitgangsmateriaal vastgesteld en samen met leden van de poolcommissie pootgoed een werkgroep opgericht over de leveringsvoorwaarden en vergoedingen. De samenstelling van deze poolcommissie is niet gewijzigd.

Het bestuur van de coöperatie

Het bestuur van de coöperatie is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de coöperatie en daarmee de behartiging van de belangen van de leden. Het bestuur bestaat uit zeven leden. De meerderheid hiervan is afkomstig uit de kring van leden aangevuld met externe leden. In boekjaar 2019/2020 was deze verhouding vier leden en drie externen. Voor de leden van het bestuur uit de kring van leden geldt dat deze slechts benoemd kunnen worden indien zij tenminste 75% van hun areaal aan de coöperatie leveren.

De voorzitter wordt in functie gekozen. De leden van het bestuur worden op voordracht van het bestuur door de ledenraad benoemd. Tijdens de algemene vergadering van december 2019 heeft de heer P.J. van Maldegem afscheid genomen. De heer J.C. van Heerwaarden (lid) is gekozen als lid van het bestuur van de coöperatie. De heren A.H. Vermeulen en G. Ensing zijn herbenoemd.

Het bestuur van de coöperatie vormt tevens de raad van commissarissen van Agrico B.V. De zittingsduur van bestuursleden is maximaal tweemaal vier jaar. Voor de voorzitter geldt een zittingsduur van maximaal driemaal vier jaar. De ledenraad is bevoegd een bestuurslid te ontslaan. Het bestuur laat zich ondersteunen door een door haar benoemde directeur, die tevens de directie vormt van Agrico B.V.

Het bestuur heeft in 2019/2020 negenmaal vergaderd, waarvan drie keer als algemene vergadering van aandeelhouders van Agrico B.V.

De algemene vergadering van aandeelhouders van Agrico B.V.

De aandelen van Agrico B.V. zijn voor 100% in eigendom van de coöperatie. De coöperatie heeft als zodanig volledige zeggenschap binnen de algemene vergadering van aandeelhouders van Agrico B.V. Het bestuur van de coöperatie oefent namens de coöperatie het stemrecht uit in de algemene vergadering van aandeelhouders, dit onder voorafgaande goedkeuring door de ledenraad.

De raad van commissarissen van Agrico B.V.

De raad van commissarissen benoemt de leden van de directie van Agrico B.V., houdt toezicht op haar functioneren en op de algemene gang van zaken. De raad staat de directie gevraagd en ongevraagd met advies terzijde. De raad van commissarissen heeft een reglement vastgesteld omtrent haar samenstelling en al hetgeen in verband met dit orgaan regeling behoeft. Bepaalde in de statuten van Agrico B.V. omschreven besluiten van de directie vereisen goedkeuring door de raad van commissarissen. Dit betreft onder meer:

- het strategische meerjarenplan
- belangrijke transacties, waaronder het aangaan van strategische samenwerking en onroerendgoedtransacties
- aan- en verkoop van deelnemingen in groepsmaatschappijen of minderheidsdeelnemingen
- belangrijke investeringen
- het aangaan van bankkredieten en het afgeven van zekerheden

In de statuten van Agrico B.V. is bepaald wanneer en voor welke bedragen bovenstaande en andere besluiten zich kwalificeren voor goedkeuring door de raad van commissarissen. De commissarissen worden benoemd voor een termijn van maximaal tweemaal vier jaar. De commissarissen worden op voordracht van een voordrachtscommissie benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. De voordrachtscommissie bestaat uit de voorzitter en een ander lid van de raad van commissarissen, twee leden van de ledenraad en een lid van de ondernemingsraad. Op 31 juli 2020 bestond de raad van commissarissen uit zeven personen.

De directie

De directie is verantwoordelijk voor strategie, beleid en operationele activiteiten binnen Agrico. De directie wordt voor onbepaalde tijd benoemd. De arbeidsvoorwaarden van de directie worden vastgesteld door de raad van commissarissen. De directie van Agrico heeft in overleg met de raad van commissarissen een bestuurssecretaris aangesteld. De secretaris adviseert en ondersteunt op beleids- en strategisch niveau in de B.V. de directie, raad van commissarissen (rvc) en het managementteam (mt) en aan de coöperatiezijde het bestuur en de bestuursorganen (ledenraad, poolcommissies en jongerencollege). De secretaris coördineert en bewaakt good governance, besluitvormingsprocessen en –projecten op strategisch niveau.

Personalia

Directie

J.J. van Hoogen, algemeen directeur

Managementteam

M. Kranenburg, manager finance & control
W.B. van der Werff, commercieel manager
M. Zuidhof, manager operations

Overleden:

J. Mijnheer
P.J. Dijk

Pensioen:

H. van der Woude

Ondernemingsraad

J. Wielenga, voorzitter
A. Sikkema, vicevoorzitter
F.F. Drijfhout, secretaris
P.N. Zee
R.J. Lindenberg
J. te Riele
T. Rotte

Leden van verdienste

C.J.M. van Arendonk
Ph. van den Hoek
J.J.M. Pronk
J.J. Wolthuis

Ledenraad

J.W. Bakker (2021)
W.K. den Bakker (2021)
Mevrouw M.C.G. Besseling (2020)*
J. Bos (2020)

H. Coolman (2023)
P.P.J.M. Cryns (2021)
T. Hessels (2022)
J.R. Kielstra (2020)
Mevrouw P.J. Koetsier-van der Wel (2023)*
H. Koopman (2022)
B. Minkhorst (2020)
Mevrouw E.A. Noordam (2020)*

J. Poppe (2020)
P.C. Roose (2022)
R.N.G. Stokman (2020)
A.J. Verwer (2022)
G.M. Wuestenenk (2021)
Vacature

Toegetreden:

Mevrouw P.J. Koetsier-van der Wel

Afgetreden:

A.M.J.M. van Tiggelen
M.P. Toringa

Raad van commissarissen/bestuur

A.H. Vermeulen, voorzitter (2023)
G. Ensing, vicevoorzitter RvC (2023)
C.A.A.M. Gommeren, vicevoorzitter bestuur (2021)
J.C. van Heerwaarden (2023)*
Mevrouw S.K. Hoekstra (2020)*
G.H. de Raaff (2022)*
L. de Winter (2022)*

Toegetreden:

J.C. van Heerwaarden

Afgetreden:

P.J. van Maldegem

Jongerencollege

P. Kemmeren, voorzitter (2021)
G. Maters, vicevoorzitter (2021)
J. de Bruijkere (2022)*
M. Gebbink (2022)
J.A. Havinga (2023)*
P. Hendriks (2021)*
J.N.B. Huisman (2021)*
A. Hulscher (2022)*
Mevrouw J. van der Knijff (2021)
J. Monsma (2022)
B. Rentmeester (2022)*
S. te Selle (2023)*
L. Sturm (2021)
M. Verwer (2021)*
P.M. Vogels (2022)

Toegetreden:

J.A. Havinga
S. te Selle

Afgetreden:

J. den Boer
V. Koekoek

Commissie van beroep

M.H. van Stee, voorzitter (2023)*
T. Brouwer (2023)*
V.M. Coolbergen (2023)*
I.J. Meirink (2023)*
M.P.J.M. Sturm (2021)*
N.E. Wiertsema (2021)*

Toegetreden:

V.M. Coolbergen

Rassencommissie

J.J. van Hoogen, voorzitter
Mevrouw C. Koster, secretaris
M. Vossen, adviseur
J.T.M. Dekker (2023)
P. Könst (2021)*
F.J. Vos (2021)
M. Winters (2021)*

Poolcommissie biologisch geteelde poot- en consumptieaardappelen

A.W. Maris, voorzitter (2024)
J.M. Bokdam (2022)
P.C. Eilander (2021)*
Mevrouw A.E. Sulik (2022)*
W.L.C. Snippe (2023)

Poolcommissie consumptieaardappelen gangbaar geteeld

M.G. Scholtens, voorzitter (2023)
J.A.A.M. Heestermans (2023)*
J.J. van den Hoek (2021)*
J. Hoekstra (2024)*
J.C. Jansen (2021)

Toegetreden:
J. Hoekstra

Tussentijds afgetreden:
R.A.M. Zijlmans

**Poolcommissie pootaardappelen gangbaar geteeld
Regio Midden**

J.J. van der Velde, voorzitter (2023)
M.J. Bouma (2022)*
M.N. Klaver (2022)*
J.L. Vermeer (2022)

Regio Zuidwest
A.A.M. Bartelen (2022)*
A.J. van der Wel (2023)

Regio Noordwest
A.J. Goudsblom (2021)
S. Visser (2024)*

Regio Noord
J.G. Scholtens (2023)*
W.R. Schuiling (2021)*
J.B. Smits (2024)
G.F. Wiechers (2022)*

Toegetreden:
S. Visser

Tussentijds afgetreden:
J.C. van Heerwaarden

Agrico hanteert geen specifieke streefcijfers voor vrouwen in managementposities of andere specifieke posities, maar streeft bij werving en selectie van nieuwe leden in haar bestuursorganen wel naar diversiteit in de samenstelling.

*Herkiesbaar

Risicobeheersing belangrijk onderdeel ondernemerschap

Onze activiteiten zijn onderhevig aan een breed scala van risico's. Wij onderkennen dat risicobeheersing een belangrijk onderdeel van het ondernemerschap vormt en beschikken over een risicoanalyse die periodiek wordt geactualiseerd.

De materiële risico's die de onderneming bedreigen zijn zo volledig mogelijk geïdentificeerd, zowel wat kans betreft als impact. Het geheel van onderstaande maatregelen zorgt ervoor dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen, dat strategische en operationele doelstellingen worden gerealiseerd, dat de door de onderneming verstrekte (financiële) verslaggeving betrouwbaar is en dat relevante wetten en regels worden nageleefd.

Ons algehele risicoprofiel wordt gunstig beïnvloed, doordat de activiteiten zich vooral concentreren op één product: de aardappel. Daarnaast bestaat onze inkoop voor ruim 80% uit zogenaamde poolovereenkomsten, waardoor nauwelijks sprake is van risicovolle in- en verkoopposities. Wij stellen ons doorgaans voorzichtig op met betrekking tot het aangaan van zakelijke risico's. De omvang van een risico wordt bepaald door de mate van waarschijnlijkheid dat het risico zich zal voordoen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de strategische en financiële doelstellingen van Agrico.

Fytosanitaire effecten

Gegeven onze bedrijfsactiviteiten zijn kwaliteit en beschikbaarheid van het product van groot belang. Een belangrijk risico daarbij is dat de afzet van aardappelen kan worden beïnvloed door fytosanitaire problemen. In samenwerking met derden vinden kwaliteitscontroles plaats op basis van internationaal erkende en gecertificeerde methodieken en aanvullend onderzoek gericht op de virus- en bacterieziekten. Andere waarborgen in dit kader zijn ons kwaliteitscentrum, voldoende areaalspreiding over diverse teeltgebieden, het begeleiden van telers en een betalingssysteem dat is gebaseerd op kwaliteit.

Ons kweekbedrijf Agrico Research neemt jaarlijks kweekmateriaal en/of pootgoed aan van haar aangesloten kwekers, van genenbanken en van concurrerende bedrijven. De insleep van een quarantaineziekte vormt een bedreiging voor de continuïteit van onze rasontwikkeling. Het pootgoed dat wordt ontvangen moet voldoen aan de normen die de NAK en de NVWA opleggen.

Dit betekent onder meer dat er een intensieve bemonstering plaatsvindt voor onderzoek naar bruinrot en ringrot. Daarnaast voert Agrico Research een ingangscontrole uit op al het kweekmateriaal en pootgoed dat op het bedrijf binnenkomt voor verdere vermeerdering.

Internationale activiteiten

De mogelijkheid belangrijke klanten te verliezen is van invloed op onze resultaten. Omdat wij ons product wereldwijd afzetten, wordt dit risico in belangrijke mate gereduceerd. Ons beleid is gericht op het opbouwen en onderhouden van een langdurige relatie met onze afnemers. Wij leveren in korte tijd vaak grote hoeveelheden aardappelen aan onze klanten. Hoewel regelmatig gebruikgemaakt wordt van zekerheden in de vorm van vooruitbetalingen, Letter of Credits en bankgaranties, is ons resultaat gevoelig voor betalingsrisico's. Dit risico is als gevolg van de politieke instabiliteit in bepaalde regio's de laatste jaren toegenomen. Wij werken met een systeem van interne limieten per afnemer. Voor openstaande posten uit boekjaren voorafgaand aan het verslagjaar, wordt in de jaarrekening een voorziening getroffen. De beoordeling van het kredietrisico met betrekking tot de leveringen van het aflopende boekjaar wordt gebaseerd op de meest recent beschikbare informatie omtrent de kredietwaardigheid van de afnemer.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij beschikken over een uitgebreid netwerk van agenten en distributeurs. De richtlijnen en regelgeving voor de bestrijding van corruptie zijn internationaal en kunnen bij overtreding aanzienlijke financiële gevolgen hebben. De in het Verenigd Koninkrijk ingestelde zogenaamde Bribery Act, heeft ook werking naar ondernemingen met een dochteronderneming in het Verenigd Koninkrijk. Daarmee is deze wet ook voor ons van toepassing. Met alle partners in het buitenland is een vertegenwoordigingsovereenkomst gesloten, waarin afspraken over dienstverlening en vergoedingen zijn vastgelegd.

Onze gedragscode is de basis van ons handelen. De gedragscode is gedeeld met medewerkers in binnen- en buitenland en is onderdeel van het commercieel overleg en de HR-gesprekscyclus. Daarnaast hebben we een duidelijk privacy-beleid en interne procedures om op de hoogte te blijven van veranderingen in wet- & regelgeving. Het aanstellen van een “compliance officer”, die ook zaken als AVG behandelt, en het opstellen van een klokkenluidersregeling zijn voorbeelden van recente acties op dit gebied.

Informatievoorziening

Goed werkende ICT-systemen zijn cruciaal voor ons bedrijf. De variatie in producten, de aansturing van onze telers en de informatie-uitwisseling met afnemers, toeleveranciers en telers maken een complex geheel. Het niet beschikbaar zijn van onze ICT-systemen kan de continuïteit binnen relatief korte tijd bedreigen. Wij hebben dan ook vergaande maatregelen getroffen om de kans hierop te minimaliseren. In geval van calamiteiten kan binnen enkele uren worden overgeschakeld naar een uitwijklocatie. De bedrijfsprocessen blijven hierdoor functioneren. Daarnaast wordt een kopie van alle data nog op een derde locatie bewaard. Het functioneren van onze ICT-systemen wordt door een externe partij continu bewaakt.

Beveiliging van buiten naar binnen en beveiliging van binnenuit maken daar onderdeel van uit. Met het project Lotus groeit de impact van ICT op de bedrijfsvoering en daarmee het belang van veilige en degelijke systemen en inrichtingen. Er is in de aanpak van project Lotus daarom expliciet rekening gehouden met dergelijke aspecten en de maatregelen die daarmee gepaard gaan.

Financiële risico's

Voor de financiering van onze activiteiten zijn wij beperkt afhankelijk van rentedragende financieringen. De coöperatie beschikt over gecommiteerde bancaire kredietfaciliteiten waardoor ze op flexibele wijze in haar financieringsbehoefte kan voorzien. Ter dekking van de cyclische financieringsbehoefte van de coöperatie hebben wij een specifiek op deze wisselende behoefte toegesneden financieringsarrangement gesloten.

Wereldwijd aardappelen afzetten brengt valutarisico's met zich mee. Wij betalen echter ruim 95% van onze inkoop- en verkooptransacties in overeenkomstige valuta. De aanwezige risico's concentreren zich rond de Amerikaanse dollar en het Britse pond. De uit operationele en financieringsactiviteiten voortvloeiende valutarisico's worden ingedekt met valutatermijncontracten.

Onze deelnemingen in Zweden, Canada, Polen, Kenia, Turkije, India en het Verenigd koninkrijk worden gewaardeerd in lokale valuta. Hoewel de omvang van deze bedrijven binnen de groep relatief beperkt is, hebben de fluctuaties in deze valuta effect op onze vermogenspositie. Ons beleid is gericht op het opbouwen en onderhouden van langdurige posities in deze landen, daarom ligt de focus van het management op het minimaliseren van het transactie gerelateerde valutarisico, en accepteren we het risico dat het gevolg is van het consolideren van de cijfers.

Calamiteiten

Het gevaar dat door een calamiteit als brand, overstromingen of, zoals afgelopen jaar een pandemie, een significante verstoring van de bedrijfscontinuïteit optreedt, is onderkend. Het proces van het verhandelen van aardappelen steunt hierbij op de maatregelen die onder informatievoorziening zijn beschreven. Medewerkers kunnen vanaf elke locatie via het internet met het systeem op de uitwijklocatie werken, onder andere thuis, zoals het afgelopen jaar veelvuldig is gebeurd. Bij een calamiteit op ons kweekbedrijf zullen, afhankelijk van de omvang van de calamiteit, klonen of eerste- en tweedejaars zaailingen verloren gaan (twee kweekgeneraties). Dit betekent op termijn een vertraging in het proces van rasontwikkeling. Van derdejaars aangehouden zaailingen is een beperkte hoeveelheid reservemateriaal beschikbaar in een ander gebouw dan waar het corresponderende pootgoed wordt bewaard. Voor alle oudere zaailingen wordt ook materiaal op proefveldlocaties achtergehouden. Vanaf het zevende veldjaar worden van alle zaailingen in vitro stocks opgezet die op een bedrijf bij derden verder worden vermeerderd. Al met al zijn van de 11 generaties er 8 in meer of mindere mate in genetisch opzicht geborgd.

Residueel risico en risicomanagement

Veelal zijn de bovengenoemde risico's inherent aan onze bedrijfsactiviteiten en markten. Als coöperatie streven wij uiteraard naar een zo laag mogelijk risicoprofiel omwille van de continuïteit, maar moeten we wel accepteren dat er risico's kleven aan het uitvoeren van onze kernactiviteiten. De onderstaande tabel geeft inzicht in de waarschijnlijkheid en de impact die de bovenstaande risico's karakteriseren, hoe wij die mitigeren en wat het residueel risico is.

In het afgelopen oogstjaar hebben de volgende risico's zich in meer of mindere mate gemanifesteerd:

- Calamiteiten: overlijden en ziekte management en Covid-pandemie
- Betalingsrisico's in beperkte mate, latere betalingen als gevolg van Covid;
- Fytosanitaire problemen: in relatief beperkte mate.
- Valuta: koersverliezen op belangen in deelnemingen gewaardeerd in vreemde valuta.

Er zijn in het afgelopen boekjaar geen belangrijke veranderingen in het systeem van risicomanagement aangebracht. Wel is veel ervaring opgedaan met de impact van een pandemie (covid).

Risicomanagement				
Risico	Waarschijnlijkheid	Impact	Mitigerende maatregelen	Residueel risico
Fytosanitaire problemen	Gemiddeld	Hoog	Kwaliteitscontroles, certificeringen, onderzoek, QA & QC processen, areaalspreiding	Gemiddeld
Verlies van klanten	Gemiddeld	Gemiddeld	Internationale spreiding, langdurige relaties	Gemiddeld
Betalingsrisico's	Hoog	Laag	Kredietmanagement, zekerheden, betalingsinstrumenten	Gemiddeld
Naleving wet- en regelgeving	Laag	Hoog	Overeenkomsten, gedragscode, monitoring, Compliance Officer	Zero-tolerance
ICT risico's	Gemiddeld	Hoog	ICT security beleid, back-upplan, monitoring & screening	Gemiddeld
Financiering	Laag	Laag	Financieringsstructuur, faciliteiten bij banken	Laag
Valutakoersen	Hoog	Laag	Hedging, financiering, FX-monitoring	Laag
Calamiteiten	Laag	Hoog	Continuïteitsplan, crisismanagement, draaiboeken	Laag

De impact van corona

De komst van Covid-19 in Nederland, corona in de volksmond, had ook impact op Agrico.

Om coronabesmettingen onder werknemers te voorkomen, trof Agrico meteen een aantal voorzorgsmaatregelen. Zo werden onder andere ploegendiensten ingezet en waar mogelijk werkten medewerkers thuis. Uiteindelijk noteerden Agrico en haar dochterondernemingen geen noemenswaardige verschillen in ziekteverzuim. Ook op de werkzaamheden en verkopen van Agrico kon corona zijn negatieve stempel niet drukken. De overgang van kantoor- naar thuiswerken verliep door het gebruik van met name Skype en Microsoft Teams soepel. Meer dan 99% van de verkopen werd ook daadwerkelijk uitgeleverd. Er werden in kwartaal twee zelfs recordvolumes verscheept. Alleen in het industriële segment waren enkele annuleringen, maar die bleven beperkt tot minder dan 2%. Daartegenover stonden fors hogere supermarktverkopen van dochteronderneming Leo de Kock tijdens de lockdown. Ondanks corona werd het voor Agrico een jaar met goede uitbetalingsprijzen en goede resultaten bij de dochterbedrijven.

In het nieuwe jaar zullen de gevolgen van corona wel (meer) doorwerken in de resultaten. Door de onzekerheden ten aanzien van het verloop van de pandemie en de verschillende reacties daarop in de betreffende landen, is het moeilijk om dat precies te duiden, maar sommige markten zullen beduidend meer last hebben dan tot nu toe. In bepaalde exportlanden verwachten we minder volume als gevolg van de economische gevolgen van de crisis, verder zullen de gevolgen met name merkbaar zijn in het industriële segment. Door de Covid-19 crisis zijn er ook veel evenementen en beurzen afgelast en zijn reisbewegingen beperkt of zelfs verboden. Dit zal gevolgen hebben voor de daaraan gerelateerde kosten. Daarnaast kunnen er wat meer uitdagingen zijn op gebied van transport en logistiek als gevolg van lockdown of andere beperkingen, zoals de beschikbaarheid van specifieke containers. Tot slot zullen we, evenals vorig jaar, de inning van vorderingen scherp in de gaten houden.

Jaarrekening Coöperatie Agrico U.A. 2019/2020

Geconsolideerde balans	53
Geconsolideerde exploitatierekening	54
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	55
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening	57
Toelichting op de geconsolideerde balans	63
Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening	67
Enkelvoudige balans	69
Enkelvoudige exploitatierekening	70
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening	70
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	71

Activa	31 juli 2020	31 juli 2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)	3.277	330
Materiële vaste activa (2)		
Bedrijfs- gebouwen en terreinen	14.760	14.998
Machines en installaties	1.587	1.732
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.322	2.322
Bedrijfsmiddelen in uitvoering	3.259	461
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	602	586
	22.530	20.099
Financiële vaste activa (3)		
Deelnemingen	1.790	1.188
Overige effecten	132	9
Leningen u/g	58	104
Vorderingen op deelnemingen	638	786
Overige vorderingen	1.092	926
	3.710	3.013
Vlottende activa		
Vorraden		
Grond- en hulpstoffen	1.669	2.195
Vorderingen (4)		
Handelsdebiteuren	20.148	12.764
Leden	1.085	879
Overige vorderingen	9.850	7.283
Overlopende activa	2.765	1.874
	33.848	22.800
Liquide middelen (5)	10.199	18.721
Totaal activa	75.233	67.158

Passiva	31 juli 2020	31 juli 2019
Groepsvermogen		
Eigen vermogen (6)	29.734	27.668
Aandeel van derden in groepsvermogen (7)	756	1.813
	30.490	29.481
Voorzieningen (8)		
Pensioenen	171	213
Overige voorzieningen	286	309
	457	522
Langlopende schulden (9)		
Ledenleningen *	3.745	3.320
Kredietinstellingen	5.196	2.976
Overig	547	-
	9.488	6.296
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren	6.036	5.925
Belastingen en premies sociale verzekeringen	861	1.055
Leden (10)	17.283	15.554
Overlopende passiva (11)	10.618	8.325
	34.798	30.859
Totaal passiva	75.233	67.158
* betreft achtergestelde leningen die onderdeel uitmaken van het garantievermogen van de coöperatie		

Geconsolideerde exploitatierekening

x € 1.000

	2019/2020	2018/2019
Brutomarge		
Netto-omzet producten aan derden (12)	331.897	319.819
Directe kosten (13)	39.481	33.940
Inkoop producten (14)	255.570	250.115
	295.051	284.055
<i>Subtotaal</i>	36.846	35.764
Overige bedrijfsopbrengsten (15)	566	564
Brutomarge	37.412	36.328
Lasten		
Lonen, salarissen en sociale lasten (16)	18.364	16.910
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa (17)	2.747	2.289
Overige bedrijfskosten (18)	12.045	12.572
	33.156	31.771
Bedrijfsresultaat	4.256	4.557
Financiële baten en lasten		
Resultaat uit deelnemingen	655	-77
Waardeverandering financiële vaste activa	-278	143
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	97	91
Rentelasten en soortgelijke kosten (19)	-199	-184
	275	-27
Exploitatiesaldo voor belastingen	4.531	4.530
Belastingen (20)	-1.767	-2.420
Exploitatiesaldo na belastingen	2.764	2.110
Aandeel derden in resultaat	-219	-550
Saldo na belastingen	2.545	1.560

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1.000

	2019/2020	2018/2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	4.256	4.557
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	2.747	2.289
Mutatie voorzieningen	-24	-92
Mutatie werkkapitaal (exclusief liquide middelen en bankschulden)	-5.905	-2.030
	-3.182	167
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.074	4.724
Betaalde interest	-199	-184
Ontvangen interest	97	91
Winstbelastingen	-2.285	-1.809
	-2.387	-1.902
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.313	2.822
Aangewend voor investeringsactiviteiten		
Investeringsen in immateriële vaste activa	-1.480	-280
Investeringsen in materiële vaste activa	-4.753	-1.993
Desinvesteringsen materiële vaste activa	42	102
Ontvangen aflossingsen van leningsen u/g	77	50
Verstrekte leningsen u/g	-450	-8
Verwerving belang aandeel derden	-1.725	–
Niet-geconsolideerde deelnemingsen	-510	-9
Aangewend voor investeringsactiviteiten	-8.799	-2.138
<i>Subtotaal</i>	-10.112	684

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1.000

	2019/2020	2018/2019
Subtotaal	-10.112	684
Aangewend voor financieringsactiviteiten		
Aflossingen certificatenkapitaal	-728	-963
Betaald dividend aan minderheidsaandeelhouders	-491	-284
Aflossing leningen	-1.081	-808
Ontvangen leningen	3.726	892
	2.645	84
Aangewend voor financieringsactiviteiten	1.426	-1.163
Netto-kasstroom	-8.686	-479
Koers- en omrekeningsverschillen	164	36
Mutatie liquide middelen	-8.522	-443

Inleiding en toelichting

Dit is de jaarrekening van Coöperatie Agrico U.A, opgericht op 2 april 1973, statutair gevestigd te Emmeloord, Nederland, kamer van koophandel nummer 39025632. De belangrijkste activiteiten van de groep zijn het ontwikkelen van aardappelrassen en de verkoop van poot- en consumptie-aardappelen in hoofdzaak geproduceerd door de leden van de coöperatie. De coöperatie heeft zowel de enkelvoudige als de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9, Boek 2 BW en overige bepalingen inzake in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaglegging. De jaarrekening is opgemaakt op 9 november 2020.

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Oordelen, schattingen, veronderstellingen en onzekerheden

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Coöperatie Agrico U.A. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstelling zijn de toets op eventuele voorzieningen (waaronder de voorziening voor dubieuze handelsdebiteuren). Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening voor het jaar eindigend op 31 juli 2020 zijn opgenomen Coöperatie Agrico U.A. en haar groepsmaatschappijen (hierna tezamen Agrico genoemd). De groepsmaatschappijen zijn, tenzij anders vermeld, integraal opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening en alle onderlinge balansposten, baten en lasten binnen Agrico worden volledig geëlimineerd. De jaarrekeningen van de groepsmaatschappijen zijn opgesteld over hetzelfde verslagjaar als dat van de moedermaatschappij, waarbij consistente waarderingsgrondslagen zijn toegepast. Eerste opname in consolidatie en deconsolidatie volgt op het tijdstip waarop de beleidsbepalende invloed is overgedragen aan Agrico, respectievelijk waarop de beleidsbepalende invloed is overgedragen aan derden. Het aandeel van derden in groepsmaatschappijen (minderheidsbelangen) komt in de balans en in de exploitatierekening afzonderlijk tot uitdrukking. Aandelen van Agrico in joint ventures worden opgenomen onder financiële activa als deelnemingen indien overwegende zeggenschap in de betreffende deelneming ontbreekt.

Deelnemingen aan groepsmaatschappijen en minderheidsdeelnemingen

De deelnemingen worden gehouden via Agrico B.V. en worden volledig geconsolideerd. Tenzij anders vermeld, betreft het deelnemingen met een belang van 100% en is het belang ongewijzigd ten opzichte van vorig boekjaar.

De deelnemingen van Coöperatie Agrico U.A. te Emmeloord zijn:

Agrico B.V., Emmeloord, waarin opgenomen:

- Kweek- en Researchbedrijf Agrico B.V., Emmeloord
- Agrico Holding B.V., Emmeloord, waarin opgenomen:
 - Leo de Kock & Zn. B.V., Purmerend
 - S.A. Desmazières te Monchy-le-Preux, Frankrijk
In 2019/2020 is het belang van de deelneming gewijzigd van 89,12% naar 100%.
 - Agrico UK Ltd. te Castleton, Schotland
 - Agrico Polska Sp. z o.o. (76%) te Łębork, Polen
 - Interseme d.o.o. (51%) te Ljubljana, Slovenië
 - Agrico Nordic AB te Jönköping, Zweden
 - Parkland Seed Potatoes Ltd (70%) te Edmonton, Canada
 - Agrico East Africa Ltd (70%) te Nairobi, Kenia

Niet geconsolideerd

- AR Tarim Tohumculuk ve Sanayi Ticaret A.Ş. (50%) te Izmir, Turkije
- Potato Services Africa Ltd (45%) te Nairobi, Kenia
- SV Agrico (45%) te Pune, India
In 2019/2020 is 45% van het belang aangekocht d.m.v. een joint venture agreement.
- Breedere Trust S.A. te Brussel, België (14,5%)

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de coöperatie is. Iedere entiteit binnen de groep bepaalt haar eigen functionele valuta en de posten in de jaarrekening van iedere entiteit worden gewaardeerd op basis van deze functionele valuta.

Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetair balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum. Niet-monetaire balansposten in vreemde valuta, die zijn gewaardeerd op historische kosten, worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op transactiedatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de exploitatierekening, met uitzondering van de koersverschillen voortvloeiend uit de netto-investering in een bedrijfsuitoefening in het buitenland respectievelijk leningen die zijn aangegaan om de netto-investering in een bedrijfsuitoefening in het buitenland te financieren of effectief af te dekken. Deze koersverschillen worden rechtstreeks in de wettelijke reserve koersverschillen verwerkt.

Op de balansdatum worden de activa en verplichtingen van de bedrijfsuitoefening in het buitenland omgerekend in de presentatievaluta (de euro) tegen de koers per balansdatum en de baten en lasten in de exploitatierekening worden omgerekend tegen de (benaderde) gemiddelde koers gedurende het boekjaar. De koersverschillen hieruit voortkomend worden direct in de wettelijke reserve koersverschillen verwerkt. Bij afstoting van de bedrijfsuitoefening in het buitenland wordt het desbetreffende cumulatieve bedrag van de omrekeningsverschillen, dat is opgenomen in het eigen vermogen, in de exploitatierekening verantwoord als onderdeel van het resultaat op verkoop.

Financiële instrumenten

In de balans opgenomen financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs tenzij anders is vermeld. Niet in de balans opgenomen financiële instrumenten, ofwel derivaten die zijn afgesloten om valuta en risico's af te dekken, worden gewaardeerd overeenkomstig de ingedekte positie. De resultaten op derivaten worden gelijktijdig verantwoord met de resultaten van de ingedekte positie. De onderneming houdt geen derivaten aan ten behoeve van speculatieve of handelsdoeleinden.

Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de groep; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven voor een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde rassen en logo's) worden rechtstreeks in de exploitatierekening verantwoord.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van twintig jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. Indien de geschatte economische levensduur langer is dan twintig jaar zal, vanaf het moment van verwerking aan het einde van elk boekjaar, een bijzondere waardeverminderingstest worden uitgevoerd.

Goodwill

Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs en het aandeel in de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van de verkrijging van de groepsmaatschappij als goodwill in de balans geactiveerd. Jaarlijks wordt er per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dit het geval is wordt de bijzondere waardevermindering van goodwill vastgesteld door beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheid (of groep kasstroom genererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. Wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheid lager is dan de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheid waaraan goodwill is toegerekend, wordt een bijzonder waardevermindering verantwoord.

Onderzoekskosten

Agrico verricht onderzoek naar nieuwe rassen en aanpassingen in bestaande rassen. Dit geschiedt met name in haar dochteronderneming Agrico Research B.V. Deze activiteiten kennen met name een onderzoekskarakter, en niet zozeer een ontwikkelingskarakter die voor activering in aanmerking zou komen volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Aldus worden de hiermee gemoeide uitgaven ten laste van het resultaat gebracht.

Kosten van ontwikkeling (intern gegenereerd)

De kosten van ontwikkeling worden geactiveerd indien voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden ter zake van de technische, commerciële en financiële haalbaarheid. Ter hoogte van de balanswaarde wordt een wettelijke reserve aangehouden. De kosten van ontwikkeling worden lineair afgeschreven op basis van hun geschatte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en andere waardeverminderingen. Subsidies en investeringspremies worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop deze betrekking hebben. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de exploitatierekening verwerkt.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaald wordt niet afgeschreven. In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de exploitatierekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de exploitatierekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd op basis van de nettovermogenswaarde. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere bedrijfswaarde. In de waardering van de deelnemingen is geen rekening gehouden met de latente bronbelastingverplichting. In geval een deelneming een negatieve nettovermogenswaarde heeft, wordt indien noodzakelijk een voorziening getroffen.

Latente belastingvorderingen, waaronder die uit hoofde van te verrekenen fiscale verliezen, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd voor zover waarschijnlijk wordt geacht dat deze in de toekomst realiseerbaar zijn, berekend tegen het belastingpercentage op het verwachte moment van realisatie.

Overige langlopende vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Waardevermeerderingen of waardeveranderingen vaste activa

Agrico verantwoordt immateriële, materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Bij een hogere boekwaarde wordt het verschil ten laste van het resultaat afgeboekt. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen (verpakkingsmaterialen en onderdelen) worden gewaardeerd tegen de inkooprijzen of lagere marktwaarde onder aftrek van een voorziening wegens incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid. Voor zover niets te amortiseren valt, komt de geamortiseerde kostprijs overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Groepsvermogen

Aandeel van derden in groepsvermogen

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden tegen nominale waarde berekend, met uitzondering van voorzieningen voor pensioen- en soortgelijke verplichtingen die worden gebaseerd op actuariële berekeningen en latente belastingverplichtingen welke tegen contante waarde worden gewaardeerd. Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die per balansdatum aanwezig zijn, waarvan de omvang onzeker is, maar waarvan een redelijke schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld.

Pensioenen

Werkmaatschappijen van de coöperatie hebben verschillende pensioenregelingen in overeenstemming met lokale condities en praktijken in de landen waar zij actief zijn. Dit zijn voornamelijk toegezegde bijdrageregelingen die zijn ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Deze regelingen worden over het algemeen gefinancierd door middel van premiebetalingen aan de verzekeringsmaatschappijen. Het actuariële risico ligt volledig bij de verzekeringsmaatschappij.

De verschuldigde bijdragen worden rechtstreeks in de exploitatierekening verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen.

Voor verplichtingen naast de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt een voorziening opgenomen, indien per balansdatum sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting aan de pensioenuitvoerder en/of werknemer, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is en er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting. De voorziening voor additionele verplichtingen aan de pensioenuitvoerder en/of werknemer wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Latente belastingen

Voor zover fiscale waarderingen afwijken van de vermelde waarderingsgrondslagen en daar uitgestelde belastingverplichtingen uit voortvloeien, wordt voor deze verplichtingen een voorziening voor latente belastingen getroffen, berekend tegen het belastingpercentage op het verwachte moment van belastingbetaling.

Jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De rentelasten worden verantwoord in de perioden waarop deze betrekking hebben.

Kortlopende schulden

Handelscrediteuren en overige schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Handelscrediteuren en overige schulden betreffen schulden met een looptijd korter dan één jaar.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat. Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de exploitatierekening opgenomen.

Bepaling van het resultaat

Aan het saldo van de exploitatierekening kan slechts beperkte betekenis worden toegekend in het kader van de financiële resultatenbeoordeling. De financiële resultaten blijken met name uit de prijzen die de leden voor hun producten via de coöperatie hebben verkregen.

Algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Netto-omzet

Netto-omzet betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten onder aftrek van aan afnemers verleende kortingen en exclusief omzetbelasting. Omzet wordt alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat. De specificatie van de omzet is naar marktbestemming.

Opbrengsten worden verantwoord wanneer de significante risico's en de rechten van eigendom zijn overgedragen aan de koper, ontvangst van de tegenprestatie waarschijnlijk is en de kosten en mogelijke retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat. De van derden ontvangen licenties worden verantwoord onder aftrek van de doorbetaling aan de rechthebbende, aangezien de onderneming voor dit deel van de licenties geen kredietrisico loopt.

Inkoop producten

De uitbetalingen aan leden voor de door hen geleverde producten worden aan het eind van het boekjaar bepaald op grond van de tot op dat tijdstip bekende gegevens, rekening houdend met noodzakelijke inhoudingen ter dekking van de kosten van de groep.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Belastingen

De belastingen worden bepaald op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten. Tussen de coöperatie en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid.

De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats alsof elke maatschappij zelfstandig belastingplichtig is. Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn omgerekend tegen de gemiddelde koers. De aankoopprijs van verworven en de verkoopprijs van verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

x € 1.000

Immateriële vaste activa (1)

De samenstelling en het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt samen te vatten:

	Goodwill	Software	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	–	330	330	134
Investeringsen	1.963	1.479	3.442	280
Afschrijvingen	-393	-102	-495	-84
Balans per 31 juli	1.570	1.707	3.277	330

Aanschaffingswaarde	1.963	3.781	5.744	2.302
Cumulatieve afschrijvingen	-393	-2.074	-2.467	-1.972
Balans per 31 juli	1.570	1.707	3.277	330

De goodwill heeft betrekking op het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de netto vermogenswaarde in S.A. Desmazières van de in 2019 overgenomen aandelen. De goodwill wordt afgeschreven over de resterende economische levensduur die op basis van de relevante kenmerken van de activiteiten van S.A. Desmazières en op basis van de verwachte economische voordelen is ingeschat op 5 jaar. De verwachte economische levensduur en de daarop gebaseerde afschrijvingstermijn is voor de onder de immateriële vaste activa opgenomen software is 3 tot 5 jaar. In deze post is een bedrag van € 1,3 miljoen begrepen met betrekking tot een nieuw ERP-systeem in uitvoering.

Materiële vaste activa (2)

De samenstelling en het verloop van de materiële vaste activa is als volgt samen te vatten:

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	14.998	1.732	2.321	461	586	20.098	20.411
Investeringsen	1.053	254	726	2.704	16	4.753	1.993
Overboekingsen	-464	185	185	94	–	–	–
Desinvesteringens	–	–	-42	–	–	-42	-102
Afschrijvingen	-806	-584	-862	–	–	-2.252	-2.205
Koersverschillen	-21	–	-6	–	–	-27	2
Balans per 31 juli	14.760	1.587	2.322	3.259	602	22.530	20.099

Aanschaffingswaarde	26.008	9.977	10.464	3.259	2.990	52.698	48.538
Cumulatieve afschrijvingen	-11.248	-8.390	-8.142	-	-2.388	-30.168	-28.439
Balans per 31 juli	14.760	1.587	2.322	3.259	602	22.530	20.099

De verwachte economische levensduur en de daarop gebaseerde afschrijvingstermijn zijn voor bedrijfsgebouwen 20 en 40 jaar, voor aanpassingen aan gebouwen 10 jaar, voor machines en installaties 5 en 10 jaar en voor andere vaste bedrijfsmiddelen 5 en 10 jaar. Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar zijn woningsen en voor verkoop aangehouden onroerende goederen. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering heeft betrekking op de investeringens in vernieuwing kantoor en realisatie magazijnruimte te Purmerend. De overboekingsen hebben voor een groot deel betrekking op correcties op de beginbalans.

Financiële vaste activa (3)

De samenstelling en het verloop van de financiële vaste activa is als volgt samen te vatten:

	Deelnemingen	Overige effecten/ waarborgsommen	Leningen u/g	Vorderingen op deelnemingen	Overige vorderingen	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	1.188	9	104	786	926	3.013	3.210
Aflossingen	–	–	-50	–	-27	-77	-272
Verstrekkings	–	123	4	130	193	450	91
Verkrijging	510	–	–	–	–	510	–
Aandeel resultaat boekjaar	457	–	–	–	–	457	-68
Koersverschillen	-365	–	–	–	–	-365	-91
Waardeverandering financiële vaste activa	–	–	–	-278	–	-278	143
Balans per 31 juli	1.790	132	58	638	1.092	3.710	3.013

De post deelnemingen betreft het 50% aandeel in AR Tarim Tohumculuk ve Sanayi Ticaret A.Ş. te Izmir, Turkije, het 45% aandeel in Potato Services Africa Ltd te Nairobi, Kenia, het 45% aandeel in SV Agrico te Pune, India, en het 14,5% aandeel in Breeders Trust S.A., België.

De genoemde post overige effecten en waarborgsommen betreft waarborgsommen bij Agrico Polska en vorderingen op coöperatieve verenigingen in de vorm van aandelen die bestemd zijn om duurzaam te worden aangehouden. Daarnaast participeert Agrico in diverse Private Sector Investeringsprogramma (PSI) projecten. De waarde van deze belangen (MABA Retail 25% en Agrico Algeria 25%) is op nihil gewaardeerd.

Van het bedrag aan leningen u/g ultimo boekjaar is € 0,9 miljoen binnen 1 jaar aflosbaar (31 juli 2019: € 0,9 miljoen). Leningen u/g zijn opgenomen na aftrek van een voorziening van € 2,2 miljoen (31 juli 2019: € 2,6 miljoen). Het gemiddelde rentepercentage op deze leningen bedraagt 0,56%. Vorderingen op deelnemingen hebben betrekking op leningen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Vorderingen op deelnemingen zijn opgenomen na aftrek van een voorziening van € 638.000 (31 juli 2019: € 360.000). Overige vorderingen betreft een investeringsrekening bij de leasemaatschappij uit hoofde van de financiering door Agrico van door haar geleasde auto's.

Vorderingen (4)

Handelsdebiteuren zijn opgenomen na aftrek van een voorziening dubieuze debiteuren. Per 31 juli 2020 bedraagt de voorziening voor dubieuze debiteuren € 3,5 miljoen (31 juli 2019: € 3,8 miljoen). De hoogte van de voorziening is gebaseerd op leveringen uit oogst 2018 en eerder die nog niet betaald zijn aangevuld met nodig geachte voorzieningen voor geïdentificeerde risico's m.b.t. oogst 2019.

De vorderingen op deelnemingen hebben betrekking op vorderingen met een looptijd korter dan één jaar en zijn niet rentedragend.

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van minder dan 1 jaar en hebben voornamelijk betrekking op omzetbelasting, vennootschapsbelasting, goederen en veldinventaris.

Liquide middelen (5)

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

Eigen vermogen (6)

Het geconsolideerde totaalresultaat (exploitatieresultaat inclusief rechtstreeks via het eigen vermogen verwerkte resultaten) toekomend aan de coöperatie bedraagt € 2.066.600 (31 juli 2019: € 1.495.600). Voor een toelichting op het verloop van het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans van Coöperatie Agrico U.A.

Aandeel van derden in groepsvermogen (7)

Het verloop van het aandeel derden is als volgt:

	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	1.813	1.532
Aandeel resultaat boekjaar	218	550
Dividend	-491	-284
Mutatie belang derden	-763	–
Koersverschillen	-21	15
Balans per 31 juli	756	1.813

Voorzieningen (8)

De samenstelling en het verloop van de voorzieningen zijn als volgt samen te vatten:

	Pensioen voorziening	Latente belasting- verplichtingen	Jubileum- uitkeringen voorziening	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	213	99	210	522	642
Onttrekkingen	-73	-41	-23	-137	-169
Dotaties	31	–	41	72	49
Balans per 31 juli	171	58	228	457	522

De pensioenvoorziening is berekend, gebruikmakend van een disconteringsvoet van 2% en heeft betrekking op de financiering van tot 1 januari 2000 bij een pensioenverzekeraar opgebouwde pensioenaanspraken. Deze regeling kent een onvoorwaardelijke 1,5 procent indexatie en geldt bij voortzetting van het dienstverband tot aan pensioendatum.

Alle voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Langlopende schulden (9)

De samenstelling en het verloop van de langlopende schulden zijn als volgt samen te vatten:

	Ledenleningen	Krediet- instelling	Overige langlopende schulden	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	3.320	2.976	–	6.296	6.212
Aflossingen	–	-1.081	–	-1.081	-808
Verstrekkingsen	425	3.301	547	4.273	892
Balans per 31 juli	3.745	5.196	547	9.488	6.296
De aflossingsverplichtingen zijn als volgt samen te vatten:					
Binnen 1 jaar	–	1.400	–	1.400	808
Van 1 tot 5 jaar	3.745	3.796	547	8.088	5.488
Balans per 31 juli	3.745	5.196	547	9.488	6.296

Ledenleningen betreffen achtergestelde leningen die onderdeel uitmaken van het garantie-vermogen van de coöperatie. Het gemiddelde rentepercentage op de ledenleningen bedraagt 2,0% en kredietinstellingen 1,25%.

De overige langlopende schulden is een schuld in verband met de verwerving van aandelen in een groepsmaatschappij.

Leden (10)

	31 juli 2020	31 juli 2019
Leden wegens producten	16.126	14.826
Schuld aan de pool	1.157	–
Terugbetaling certificatenkapitaal	–	728
	17.283	15.554

Leden wegens producten heeft voor een belangrijk deel betrekking op saldo wat leden in rekening courant bij de coöperatie laten staan. Het gemiddelde rentepercentage op deze rekening courant tegoeden bedraagt 0,5%. Schuld aan de pool is een onverdeeld restant vanuit de aardappelpools van dat boekjaar dat zal worden toegevoegd aan de aardappelpools van volgend boekjaar.

Overlopende passiva (11)

De overlopende passiva hebben een looptijd van minder dan één jaar en bestaan voor een belangrijk gedeelte uit verplichtingen richting personeel en nog te ontvangen facturen.

Door Agrico onderkende risico's

- Strategische risico's: Mogelijke risico's ten aanzien van verdere groei en acquisities, worden beheerst door middel van een strategisch plan en doelstellingen ten aanzien van groei en financiering.
- Operationele risico's: Debiteuren betalingsrisico's worden beheerst door actief debiteurenmanagement en indien mogelijk worden zekerheden verkregen.
- Financiële risico's: Financierings en valutarisico's worden afgedekt door middel van valutatermijncontracten als ook het periodiek opstellen van liquiditeitsprognoses. Deze activiteiten en het beheer van liquiditeiten vindt voornamelijk bij Agrico B.V. plaats.
- Compliance risico's: Het risico dat niet voldaan wordt aan wet- en regelgeving, wordt beheerst door te werken met gedragscodes, horizontaal toezicht en interne procedures.
- Risico's van Covid-19. Deze staan beschreven in het directieverslag.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Verplichtingen uit hoofde van operationele leaseverplichtingen voor een bedrag van € 1,1 miljoen (31 juli 2019: € 1,0 miljoen). Van dit bedrag heeft € 0,4 miljoen een looptijd van korter dan 1 jaar (31 juli 2019: € 0,4 miljoen). Het overige betreft een verplichting korter dan 5 jaar.

Ultimo boekjaar bestaan investerings-verplichtingen ten bedrage van € 2,1 miljoen (31 juli 2019: € 2,2 miljoen). Coöperatie Agrico U.A., Agrico B.V., Agrico Holding B.V., Agrico Research B.V. en Leo de Kock & Zn. B.V., vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting en zijn derhalve mede hoofdelijk aansprakelijk voor verplichtingen voortvloeiende uit de fiscale eenheid.

Agrico heeft in boekjaar 2015/2016 pootaardappelen geleverd aan een afnemer in Jordanië. Op een beperkt deel van de levering is een klacht ingediend en de gehele levering is niet betaald. Agrico vindt de klacht ongegrond en dit is een gerechtelijke procedure door de rechtbank in Rotterdam in april 2018 bevestigd. De betreffende vordering is in de jaarrekening geheel voorzien. Als tegenactie is de afnemer in Jordanië een strafrechtelijke procedure tegen Agrico en enkele personen gestart. Deze procedure loopt nog steeds en de strafeis is uitgebreid met een civiele claim. Voor deze claim is geen voorziening getroffen. Experts hebben een (niet bindend) schaderapport opgesteld. De rechtbank heeft de experts in september 2020 een bewijsopdracht gegeven voor de aangevoerde schade. Dat bewijs moet komen uit de reeds eerder ingediende case file.

Op basis van de inhoud van de case file en mede op basis van het voor Agrico positieve vonnis in Nederland verwacht de directie geen uitstroom van middelen.

Zekerheden

Coöperatie Agrico U.A. beschikt over kredietfaciliteiten bij meerdere Nederlandse banken, waarbij de omvang van de beschikbare faciliteiten is afgestemd op het seizoensverloop. Voor het verstrekte krediet door de bankiers aan Coöperatie Agrico U.A. zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Hoofdelijke medeschuldverbintenis van Coöperatie Agrico U.A., Agrico B.V., Agrico Holding B.V., Agrico Research B.V. en Leo de Kock & Zn. B.V.
- Vermogensverklaring 40% op balansdatum (geconsolideerd risicodragend vermogen verminderd met de immateriële vaste activa in verhouding tot het geconsolideerde balanstotaal).

Agrico B.V. staat garant voor een krediet van Parkland Seed Potatoes Ltd ad CAD 1,0 miljoen. Agrico Polska Sp. Z o.o. staat garant voor een krediet van een lokale partner ad PLN 1,6 miljoen. Coöperatie Agrico U.A. heeft voor de deelnemingen Agrico B.V. en Agrico Research B.V. een 403-verklaring afgegeven. Agrico Holding B.V. heeft voor de deelneming Leo de Kock & Zn. B.V. een 403-verklaring afgegeven.

Netto-omzet producten aan derden (12)

	2019/2020	2018/2019
De netto-omzet is als volgt te specificeren:		
Pootaardappelen	264.087	248.320
Consumptieaardappelen	59.026	63.986
Licenties	7.170	5.977
Overige omzet	1.614	1.536
	331.897	319.819
Verdeling van de omzet aardappelen naar afzetgebied:	%	%
Nederland	29,3	31,8
Frankrijk	13,0	12,5
België	12,9	11,9
Overig EU	23,4	22,1
Buiten EU	21,4	21,7
	100,0	100,0

Directe kosten (13)

Hieronder zijn opgenomen direct met de verkoop samenhangende kosten zoals transport, commissie, emballage e.d.

Inkoop producten (14)

Hieronder zijn opgenomen de uitbetalingen aan leden voor geleverde aardappelen (zowel pool als overige inkoop), aan leden betaalde bewaarvergoedingen en de inkoop bij derden. Het aandeel van leden hierin bedraagt totaal €185,7 miljoen (2018/2019: €186,4 miljoen).

Overige bedrijfsopbrengsten (15)

Hieronder zijn onder andere de ontvangen subsidies opgenomen.

Lonen, salarissen en sociale lasten (16)

	2019/2020	2018/2019
Salarissen	14.160	12.997
Sociale lasten	2.473	2.307
Pensioenpremies, inclusief mutatie van de pensioen-voorziening	1.731	1.606
	18.364	16.910
Gemiddeld aantal werknemers van de Agrico-groep:		
Nederland	197	180
Buitenlandse groepsmaatschappijen	71	63
	268	243

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa (17)

	2019/2020	2018/2019
Immateriële vaste activa	495	84
Bedrijfsgebouwen en bestrating	806	790
Machines en installaties	584	632
Andere vaste bedrijfsmiddelen	862	783
	2.747	2.289
Per saldo boekwinst of -verlies op desinvesteringen	–	–
	2.747	2.289

Overige bedrijfskosten (18)

	2019/2020	2018/2019
Andere personeelskosten	2.534	2.657
Kantoorkosten	2.058	2.284
Organisatiekosten	1.404	1.507
Verkoopkosten	2.971	2.695
Huisvesting- en exploitatiekosten	1.779	1.905
Overige kosten	1.299	1.524
	12.045	12.572

Rentelasten en soortgelijke kosten (19)

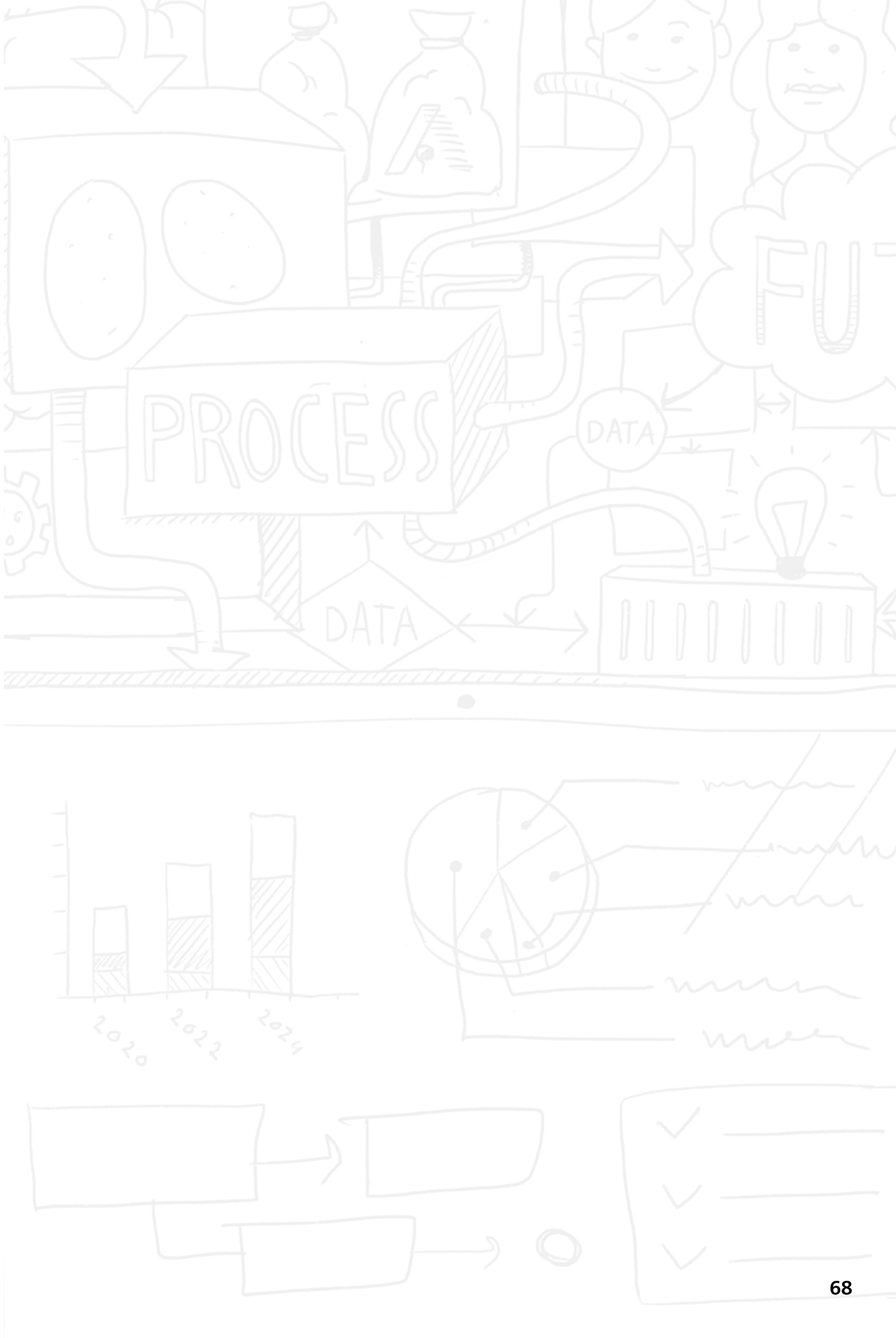
In de post rentelasten en soortgelijke kosten is een bedrag van € 58.400 (vorig jaar € 41.600) aan valutakoersverschillen opgenomen.

Belastingen (20)

De belasting over het resultaat heeft voor € 1,9 miljoen (2018/2019: € 3,1 miljoen) betrekking op een verlies in Nederland en voor € 6,5 miljoen (2018/2019: € 7,6 miljoen) op winst in buitenlandse activiteiten. De effectieve belastingdruk (39,2%) wijkt af van het nominale tarief in Nederland (25%) wegens:

- Toepassing van de deelnemingsvrijstelling op het resultaat deelnemingen.
- Afwijkende tarieven in het buitenland.
- Onzekerheid omtrent het realiseren van belastingteruggave over sommige verliezen en waarderingsverschillen, waardoor geen latentie wordt gevormd.
- Overige permanente verschillen tussen de fiscale en bedrijfseconomische grondslagen voor resultaatbepaling.

Ultimo boekjaar bedragen de te verrekenen fiscale verliezen van de Nederlandse fiscale eenheid € 15,4 miljoen. De hierover te verrekenen belasting bedraagt, berekend tegen het nominale tarief van 25,0%, € 3,9 miljoen. Deze vordering is niet in de balans opgenomen.

Enkelvoudige balans

x € 1.000 (na voorstel verwerking saldo)

Activa	31 juli 2020	31 juli 2019
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	1.921	1.830
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	446	446
	2.367	2.276
Financiële vaste activa (2)		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	41.563	37.942
	41.563	37.942
Vlottende activa		
Vorderingen		
Groepsmaatschappijen	10.135	7.743
Leden	1.085	879
	11.220	8.622
Liquide middelen	259	254
Totaal activa	55.409	49.094

Passiva	31 juli 2020	31 juli 2019
Eigen vermogen (3)		
Statutaire reserves	30.943	29.714
Wettelijke reserve deelnemingen	499	499
Wettelijke reserve geactiveerde ontwikkelingskosten	1.316	–
Wettelijke reserve koersverschillen	-3.024	-2.545
	29.734	27.668
Langlopende schulden (4)		
Ledenleningen *	3.745	3.320
Kredietinstellingen	4.450	2.400
	8.195	5.720
Kortlopende schulden		
Leden (5)	17.283	15.554
Overige schulden	197	152
	17.480	15.706
Totaal passiva	55.409	49.094

* betreft achtergestelde leningen die onderdeel uitmaken van het garantievermogen van de coöperatie

Enkelvoudige exploitatierekening

x € 1.000

	2019/2020	2018/2019
Exploitatiesaldo uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting	-1.554	-970
Resultaat deelnemingen (6)	4.099	2.530
Saldo na belastingen	2.545	1.560

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening

Inleiding en toelichting

Dit is de enkelvoudige jaarrekening van Coöperatie Agrico U.A, opgericht op 2 april 1973, statutair gevestigd te Emmeloord, Nederland, kamer van koophandel nummer 39025632. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Nederlandse wet- en regelgeving voor financiële verslaggeving. Daarbij is gebruik gemaakt van de faciliteit, die artikel 362 lid 8, Titel 9 Boek 2 BW biedt, om in de enkelvoudige jaarrekening dezelfde grondslagen toe te passen als in de geconsolideerde jaarrekening. Voor de grondslagen ten aanzien van de waardering van activa en passiva en voor de opstelling van de exploitatierekening wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover de posten opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening niet nader worden toegelicht.

Toepassing van artikel 2:402 BW

Aangezien de exploitatierekening over 2019/2020 van Coöperatie Agrico U.A. in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de vennootschappelijke jaarrekening volstaan met de weergave van een beknopte exploitatierekening in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

x € 1.000

Materiële vaste activa (1)

De samenstelling en het verloop van de materiële vaste activa is als volgt samen te vatten:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	1.830	446	2.276	2.140
Investerings	205	–	205	226
Afschrijvingen	-114	–	-114	-90
Balans per 31 juli	1.921	446	2.367	2.276

Aanschaffingswaarde	2.866	2.777	5.643	5.438
Cumulatieve afschrijvingen	-945	-2.331	-3.276	-3.162
Balans per 31 juli	1.921	446	2.367	2.276

De verwachte economische levensduur en de daarop gebaseerde afschrijvingstermijn zijn voor bedrijfsgebouwen 20 en 40 jaar, voor aanpassingen aan gebouwen 10 jaar. Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar zijn voor verkoop aangehouden onroerende goederen.

Financiële vaste activa (2)

De samenstelling en het verloop van de financiële vaste activa is als volgt samen te vatten:

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	37.942	37.942	35.476
Resultaat boekjaar	4.099	4.099	2.530
Koersverschillen	-478	-478	-64
Balans per 31 juli	41.563	41.563	37.942

Eigen vermogen (3)

Het verloop en de samenstelling van het eigen vermogen is als volgt samen te vatten:

	Reserve ex. artikel 15.2 van de statuten	Wettelijke reserve deelnemingen	Wettelijke reserve kosten van ontwikkeling	Wettelijke reserve koers- verschillen	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	29.714	499	–	-2.545	27.668	26.930
Saldo boekjaar	2.545	–	–	–	2.545	1.560
Terugbetaling Serie F	–	–	–	–	–	-728
Onttrekking	–	–	–	-479	-479	-30
Overige mutaties	-1.773	457	1.316	–	–	-64
Balans per 31 juli	30.486	956	1.316	-3.024	29.734	27.668

De reserve ex. artikel 15.2 van de statuten betreft de ingehouden saldi van de coöperatie.
Ter hoogte van het negatieve saldo van de wettelijke reserve koersverschillen kunnen geen uitkeringen ten laste van de reserves worden gedaan.

De wettelijke reserve deelnemingen wordt gevormd voor resultaten en rechtstreekse vermogensvermeerderingen van de deelnemingen sinds de eerste waardering volgens de netto vermogensmutatiemethode omdat uitkering niet zonder meer kan worden afgedwongen of gerealiseerd.

De wettelijke reserve kosten van ontwikkeling heeft betrekking op de (resterende) boekwaarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten (investeringen in een ERP systeem).

Voorstel bestemming exploitatiesaldo

Op grond van artikel 15.2 van de statuten wordt het winstsaldo van de exploitatierekening 2019/2020 ad € 2.545.000 op voorstel van het bestuur als volgt verdeeld:

	2019/2020	2018/2019
Toevoeging aan de reserve ex. artikel 15.2 van de statuten	2.545	1.560
	2.545	1.560

Dit voorstel is reeds in de balans per 31 juli 2020 verwerkt.

Langlopende schulden (4)

De samenstelling en het verloop van de langlopende schulden is als volgt samen te vatten:

	Leden- leningen	Krediet- instellingen	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019
Balans per 1 augustus	3.320	2.400	5.720	6.163
Aflossingen	–	-950	-950	-800
Verstrekkings	425	3.000	3.425	357
Balans per 31 juli	3.745	4.450	8.195	5.720
De aflossingsverplichtingen zijn als volgt samen te vatten:				
Binnen 1 jaar	–	1.400	1.400	800
Van 1 tot 5 jaar	3.745	3.050	6.795	4.920
Balans per 31 juli	3.745	4.450	8.195	5.720

Het gemiddelde rentepercentage op de ledenleningen bedraagt 2,0% en kredietinstellingen 1,25%.

Leden (5)

	2019/2020	2018/2019
Leden wegens producten	16.126	14.826
Schuld aan de pool	1.157	–
Terugbetaling certificatenkapitaal	–	728
	17.283	15.554

Leden wegens producten heeft voor een belangrijk deel betrekking op saldo wat leden in rekening courant bij de coöperatie laten staan. Het gemiddelde rentepercentage op de deze rekening courant tegoeden bedraagt 0,5%. Schuld aan de pool is een onverdeeld restant vanuit de aardappelpools van dat boekjaar dat zal worden toegevoegd aan de aardappelpools van volgend boekjaar.

Resultaat deelnemingen (6)

Dit betreft het aandeel van de onderneming in de resultaten van haar deelnemingen, waarvan een bedrag van € 3.444.700 (2018/2019: € 2.597.200) groepsmaatschappijen betreft. Het overige deel betreft resultaat in minderheidsbelangen ten bedrage van € 654.600 (2018/2019: € 67.100 negatief).

Beloning externe accountant (ex. Art. 2:382a BW)

De onder organisatiekosten opgenomen accountantskosten hebben betrekking op de volgende diensten van Ernst & Young Accountants LLP:

	2019/2020	2018/2019
Het onderzoek van de jaarrekening	221	250
Adviesdiensten op fiscaal terrein	15	18
	236	268

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

De gegevens conform artikel 383 lid 1 titel 9 BW 2 zijn voor bestuurders van Coöperatie Agrico U.A. (tevens raad van commissarissen Agrico B.V.): € 146.200 (vorig jaar € 150.700).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Agrico U.A. is hoofdelijk aansprakelijk voor verplichtingen voortvloeiende uit de fiscale eenheid voor zowel de vennootschaps- als omzetbelasting met haar Nederlandse groepsmaatschappijen.

Coöperatie Agrico U.A., Agrico B.V., Agrico Holding B.V., Agrico Research B.V. en Leo de Kock & Zn. B.V., vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting en zijn derhalve mede hoofdelijk aansprakelijk voor verplichtingen voortvloeiende uit de fiscale eenheid.

Emmeloord, 9 november 2020

J.J. van Hoogen
Directeur

C.A.A.M. Gommeren
Bestuurder

J.C. van Heerwaarden
Bestuurder

L.D. de Winter
Bestuurder

Zekerheden

Coöperatie Agrico U.A. beschikt over kredietfaciliteiten bij meerdere Nederlandse banken, waarbij de omvang van de beschikbare faciliteiten is afgestemd op het seizoen verloop. Voor het verstrekte krediet door de bankiers aan Coöperatie Agrico U.A. zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Hoofdelijke medeschuldverbintenis van Coöperatie Agrico U.A., Agrico B.V., Agrico Holding B.V., Agrico Research B.V. en Leo de Kock & Zn. B.V.
- Vermogensverklaring 40% op balansdatum (geconsolideerd risicodragend vermogen verminderd met de immateriële vaste activa in verhouding tot het geconsolideerde balanstotaal).

Coöperatie Agrico U.A. heeft voor de deelnemingen Agrico B.V. en Agrico Reseach B.V. een 403-verklaring afgegeven.

A.H. Vermeulen
Bestuurder

G. Ensing
Bestuurder

S.K. Hoekstra
Bestuurder

G.H. de Raaff
Bestuurder

Overige gegevens

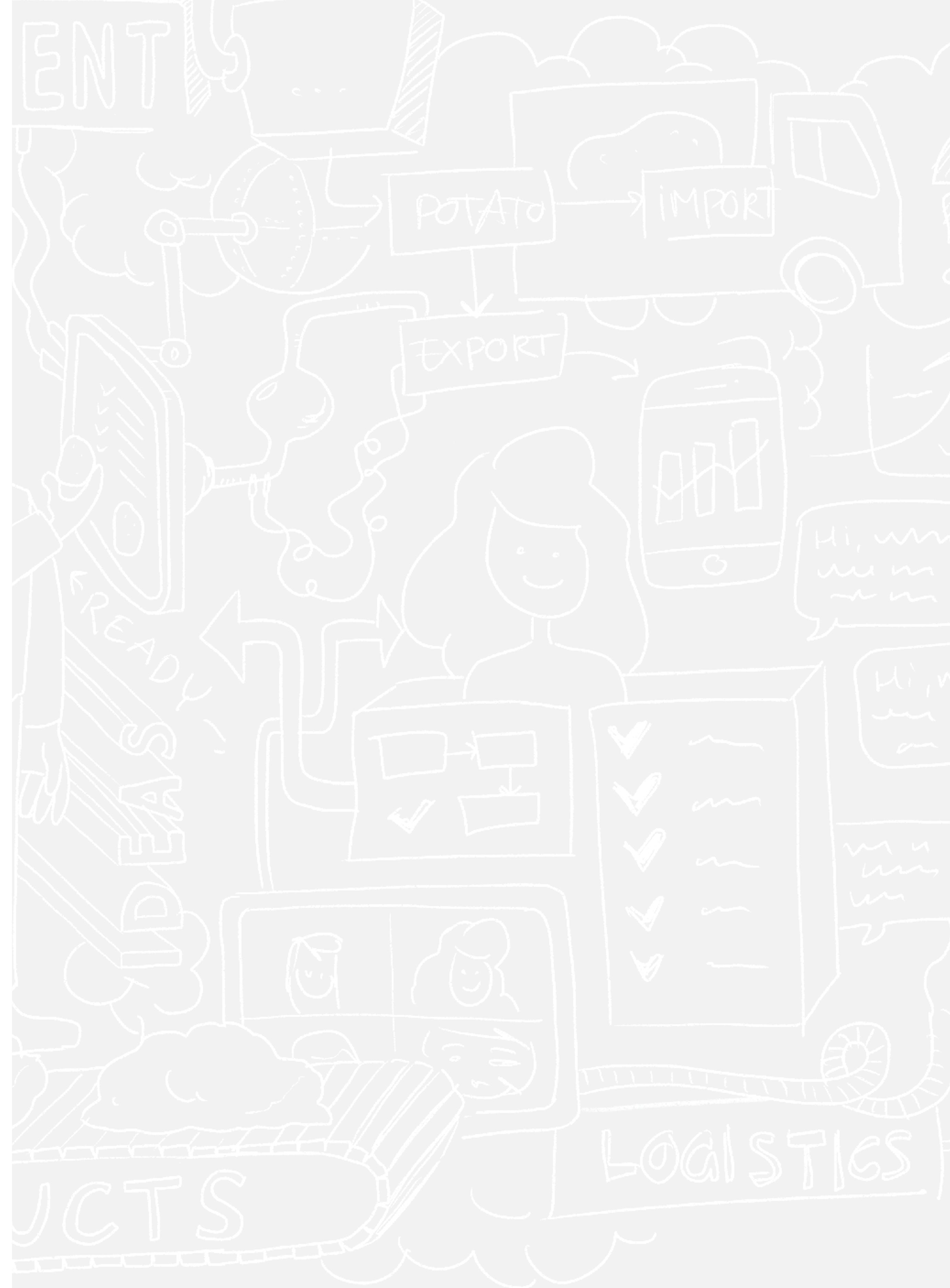
Belangrijke statutaire bepalingen

Inzake verdeling saldo (Artikel 15.2 lid 6)

- a. Omtrent de bestemming van een positief saldo van de exploitatierekening besluit de Ledenraad op voorstel van het Bestuur.
- b. Een negatief saldo van de exploitatierekening wordt ten laste van het eigen vermogen van de Coöperatie gebracht en wel ten laste van die bestanddelen daarvan als de Ledenraad op voorstel van het Bestuur zal besluiten.

Inzake verdeling batig saldo na vereffening (Artikel 18.3)

1. Indien bij vereffening een overschot blijkt te bestaan dan wordt dit uitgekeerd aan hen die Leden waren van de Coöperatie ten tijde van de ontbinding van de Coöperatie. Het overschot wordt verdeeld naar de verhouding van het totaalbedrag door de Coöperatie aan elk der Leden uitgekeerd voor alle producten waarvoor afleveringsplicht geldt of gold gedurende de laatste vijf (5) volle boekjaren, aan het tijdstip van de ontbinding voorafgaande, dan wel tijdens de gehele duur van het Lidmaatschap, indien dit geen vijf (5) volle jaren heeft geduurd.
2. In geval van ontbinding door het geheel ontbreken van de Leden vervalt het batig saldo aan hen die minder dan vijf (5) jaren voor de ontbinding hebben opgehouden Lid te zijn. Ontbreken ook zij, dan aan hen die minder dan zeven (7) jaar voor de ontbinding hebben opgehouden Lid te zijn en zo vervolgens. De grondslag voor de verdeling is gelijk aan de in het vorige lid vermelde grondslag.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de ledenraad van Coöperatie Agrico U.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 juli 2020 van Coöperatie Agrico U.A. te Emmeloord gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Coöperatie Agrico U.A. per 31 juli 2020 en van het resultaat over de periode 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 juli 2020;
- de geconsolideerde en enkelvoudige exploitatierekening over de periode 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Coöperatie Agrico U.A. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controleinformatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van onzekerheid omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom de Corona (COVID-19) pandemie hebben grote invloed op mensen, onze samenleving en de economie. Dit heeft ook impact op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. Deze impact kan voortdurend wijzigen en zorgt voor complexiteit en inherente onzekerheid. Ook Coöperatie Agrico U.A. wordt met deze onzekerheid geconfronteerd.

De jaarrekening en onze controle-verklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt, waaronder de onzekerheid en invloed op de belangrijkste veronderstellingen en inschattingen, die zijn uiteengezet in de toelichting in het voorwoord onder paragraaf Oogst 2020, in het verslag van de directie onder paragraaf Vooruitzichten, in het hoofdstuk Risicoprofiel onder paragraaf De impact van corona en in de jaar-rekening in het hoofdstuk Door Agrico onderkende risico's.

Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Reikwijdte van de groepscontrole

Coöperatie Agrico U.A. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Agrico U.A.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante entiteiten op basis van hun omvang in de groep en/of specifieke risico's bij deze entiteiten. Bij de groepsmaatschappijen Coöperatie Agrico U.A., Agrico Holding, Agrico B.V., Agrico Research B.V. en Leo de Kock & Zn. B.V. hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij hebben gebruikgemaakt van andere accountants bij de controle van de Franse groepsmaatschappij S.A. Desmazières. Bij andere groepsmaatschappijen hebben wij zelf beoordelingswerkzaamheden of specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij groepsmaatschappijen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- voorwoord;
- kengetallen;
- groepsstructuur;
- profiel;
- verslag van de raad van commissarissen;
- verslag van de directie;
- besturing en beheersing;
- risicoprofiel;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de coöperatie in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de coöperatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.
Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de coöperatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een coöperatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaar-rekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groeps-controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Zwolle, 9 november 2020

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. B.W. Littel RA

